

3/1964 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ మే నెల 2-వ తేది బుధవారము } No. 26
Vol. 16 } శ్రీ నిభవనామ సంవత్సర శైశవామాస శుద్ధ త్రయోదశి } సంచిక ౨౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యాగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సరిపడవంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0-లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
శివ

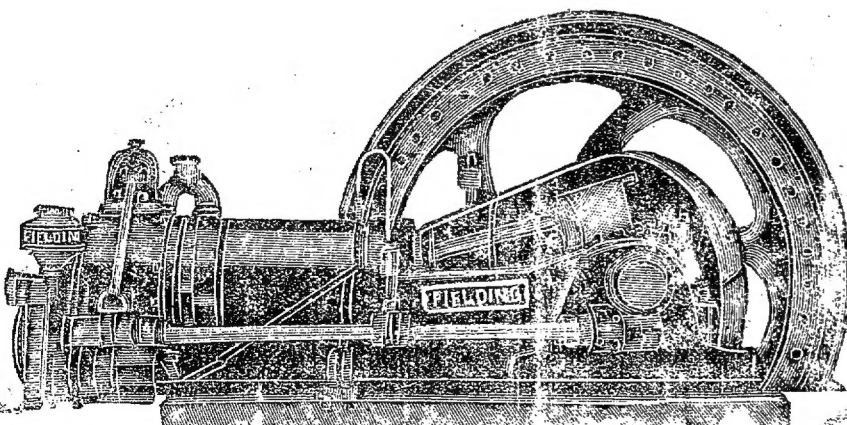
249, ఫ్రేరింగ్ డ్రో, ఫోర్ట్, బొంబాయి

వ్యవసాయదారులకు గొప్పవర ప్రసాదము

1. బేజంతువులు ఆవులు, గుడ్డలు మొదలైనవాటిని రిజిస్టరు చేయటం.
2. అవసరమైతే డ్రైఫారిముల ఏర్పాటుచేయటం.
3. వ్యవసాయపరిశోధన, ఇంజనీరింగుల కొరతను నిమిత్తము, తక్కువ డిమాండ్ వాయిదాలను చెల్లించుటకున

అప్పులు యిచ్చుట మొదలగునవియే ప్రత్యేక పనులయినవి.
పూర్తి వివరములకు వ్రాసిన బడయగలరు:— మేనేజింగ్ డైరెక్టరు
మెసూరు అగ్రికల్చరల్ డ్రైఫారిమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ బెంగళూరు సిటీ

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టార్టింగు శెమిడీశలు క్రాడాయిలు యింజను

యిది రెండేనిమి
షములోనే వేపర
యిజరు చల్లనిసేతి
లోనుండగనే స్టార్టింగు
గలదు. కొట్టు
స్టార్టింగు యింజను
లకు పుండే అపా
యములు ఏటికి
లేవు. లోడులాగు
టలో గాని చము

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు రివేరు లేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ
మార్కెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులున్నా, మిక్కిలి తేలికపరుగలవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ
అయివున్నవి. వేలకొలదిలతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి సరసము
6. మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నవి. 586

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

(బాంబే: మెయిన్ రోడ్డు, విజయనగరము.

12, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

వాజికరణ వట్టి

౦౮ ముస్సులవలె దాంపత్య సౌఖ్య మిచ్చును. భాతు
గృధ్రికి ప్రఖ్యాతి జేరినది. ఒక మోతాదునకే గుణ మిచ్చును.
అనేకులు పరీక్షించిరి. ఎంత పలుచని వీర్యమునైనను గట్టిదృశ్య
వృత్తు మందును, మూత్రముతోనుభోయేడి కుక్రవత్వమును చూ
శ్చును. ముసలితనము, నపుంసకత్వము బాపి నూతన యౌవ
నము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము సంతానభాగ్యము ఇచ్చును.
కందు సీసాలమందు శతవృద్ధులైన నను యౌవనముగ జేయును.
యౌవనమును స్త్రీలొలతచే గలుగు వీరసము, కాళ్ళు లాగుట
బోసదచి మిక్కిలి భాతువువై నిచ్చును. 40 మూత్రము సీసా
రు 2-0-0, పోస్టేజీ వరు. 8949

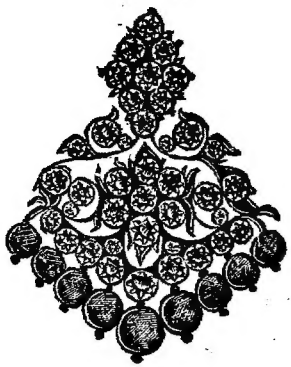
ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఆచార్యులు,
ఆయుర్వేద రసాయనశాల నెం1 ఏలూరు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

కృష్ణా బ్రాండు
పన్నీరు
శుద్ధమైనది
సువాసనగలది

4789
లోక ప్రసిద్ధిచెందిన పరిశుద్ధమైన మారత్తు కృష్ణా బ్రాండు
నెయ్యి తగలకండి శుద్ధమైన బుడిలో ఆరోగ్యకరమైనది. కర
రము తయారుచేయబడినది. అది వివాహమునోత్సవములయందు
దను, దేశసేన అభిషేకములయందును, పలకరకలతను
హోటలుకును వాడుకైనది. వేసవికాలములయందు శుభమును,
చల్లదనమును, వనోయతాస్వహమును నిచ్చును. ఒక తూక పరీ
క్షించియెడల దీనియొక్క గుణము మీకు తెలియవచ్చును.
చిల్ల: గాను మొత్తముగాను విక్రయించబడును.
యెం. దొరసామి శెట్టి కంపెనీ,
182 నెం. రాసప్ప శెట్టిపేటి, పొద్దుటపాడు మద్రాసు.

మీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయమేమన? 1842

649

మాదుకొణమందు లావాదేవీచేసినవారిలో నూటికినూరుగురు సంతృప్తిచెందిరనుటయే

బంగారు వెండినగలు ఏ రకములో ఏ కొలతయందు కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. నవరం బంగారుకు సీమ వెండికి పూచీ నివ్వబడును. అక్కరలేవివి వాపసు తీసుకొన బడును. ఒకబేరము చేసిన అన్నియు విశదమగును.

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టిగూర్సామి శెట్టిగూర్సామి

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

తంతివిలాసము: "ఉమ్మడియార్"

టెలిఫోన్ నెం. 2802.

త్వరపడుడు. **మిస్ మెయో గ్రంథ ఖండనము** త్వరపడుడు.

ఇందు, మిస్ మెయోదొరసాని భారతదేశమునుగూర్చి వ్రాసినయదాచ్య, దుస్సహ, దుశ్శీల, దుర్భాషణములు, వాటిని ఖండించుచు భారతదేశ వాయకులువ్రాసిన యఖండఖండనములు విశదముగవ్రాయబడినవి. మిస్ మెయోవిద్యాభాషణములకు మోసపోతుండుటకై యాఖండనమును ప్రకటించునని యాంగ్లముహాజనులకోరుటచేత ముద్రించుచున్నాము. రు. 1-0-0

జి. ఎస్. శాస్త్రి ఆంధ్ర కో.

తపాలావెట్టె నెం. 110 మద్రాసు.

1554

ప్రెసిడెన్సీ ప్రావిడెంటు అండ్ జనరల్ అన్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్. హెడ్ ఆఫీసు, ఆంధ్రప్రదేశ్, బాలర్ ఎస్టేటు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

బీదసాదలు వీనాచేనుకొనుటకు సముక్తముగ రైఫ్ ఆఫీసు. ప్రీమియం. నెల 1-కి రు. 1 లేక రు. 0-8-0. యరుకైన, సముక్తమైన ఏజెంట్లు కావలెను. సరిగావునచేయువారిలకు విరివిగా కమీషను ఇవ్వబడును.

హెడ్ ఆఫీసునకు డరఖాస్తు చేయుడు.

Presidency.

మైసూరు గవర్న మెంటు సోపు ప్యాకర్

బెంగుళూరు

మిక్కిలి నాణ్యమైన

3579

పలురకముల పరిమళ సబ్బులు

ఉతుకుట కువయోగించు సబ్బులు, చందనపు సబ్బులు

మైసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి

చందనపు సబ్బు ననుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు

చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాణ్యములోను, పరిమళమునందును

దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

వివరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ సభ

సుభాష్ చంద్రుని సందేశము

స్వాతంత్ర్యమే పరమార్థము

బొంబాయి మే 1:—మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ సభ కన్గ్రెస్ సాధికారిగా నెన్నుకొనబడి శ్రీ ముఖ్య సుభాష్ చంద్ర భోనుగారు వాగపురము మెరబులో యీ ఉదయము దిగిరి. సుభాష్ భారతీ ఘనమున స్వాగతం దివ్యవలెనని స్టేషన్ వద్ద చాలమంది ప్రజలు కాదుకొనియుండిరి. బొంబాయి యువకు ల మిత్ర సంఖ్యాపిలుగా నచ్చుటికి వచ్చిరి. రైలు రాగానే గాంధీ మహాత్మ్యుడై, సుభాష్ కు జై. అను కేకలు విన్నవించెను. బొంబాయి బుడిదిగనైన మహారాష్ట్ర సభా కార్యనిర్వాహకుల వారిని పుష్పమాలలం కృతులనుగా జేరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు భోపట్కర్, కార్యదర్శి దివాకర్, యజ్ఞవల్కలసంఘమున కధ్యక్షుడగు నారి మెన్ ఎమ్. ఎల్. సి. గార్లు వారి రాష్ట్రానికి విచ్చిరి. అంతట సుభాష్ గారు జయకర్ గారి యింటకి వెళ్లిరి. బొంబాయి యువకుల కొనంగిన సందేశములలో స్వాతంత్ర్యమే పరమార్థ మని వ్రాసిరి.

వాగపురం, ఏప్రిల్ 30:—సుభాష్ చంద్రభోనుగారు బొంబాయి వెళ్లుచు వాగపురములో దిగిరి. ఇచ్చట కాంగ్రెసు కర కనంఘములవత్తుమన సత్తునిక స్వాగత మొసంగబడినది. బొంబాయి రుక్మిణి గారు విశేషముల సన్నిధిని చంపుకొని దేశ మును సత్కల్పవాహనము స్వాతంత్ర్యమునకును తయారుచేయ వలసినదని చెప్పిరి. (ఫీ. వెను)

ప్రొఫెసరు ఇంద్రాగారి స్థితి

ప్రమాదకరమగు నుండుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 30:—ఫోర్ట్ పూర్ జైలులో శ్రీదాసదిస్వామి కుమారుడగు ఇంద్రాగారిని చూచినపుడు దేశ బంధు గుప్తాగా రెట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఇంద్రాగారు జబ్బు తో బాధపడుచున్నారనియు, అతనికి ప్రమాదకరమగున్న దయ్యది విని వారిని జైలు అనుపత్రిక సందర్శించిరి. వారి కుటుంబ వైద్యుడు నాతో నుండెను. ఆయన యే దో జ్వరముచే బాధపడుచు చాల తగ్గిపోయినాడు. అతనికి కడుపుకోప్పి వచ్చుచున్నది. తూనిక తగ్గిపోయినది. కొంచెము పాలుకూడ అరుగుబలేదు. రోజు సాయంత్రము జ్వరము వచ్చు చున్నది. జైలు డా|| వాడియాగారు అతనికి పిత్తిసన్నను బా డ్యు మన్నట్లు తెలచెను గాని తరువాత అది పూరణయిన లేలే ను. ఈబాడ్యుము పూర్వ మొకసారి ఇంద్రాగారికివచ్చెను. అది యే బాడ్యుమేలే నని, వారిస్థితి చాల అపాయకరము గానున్నదనుట సత్యము. ప్రభుత్వము వారు తక్షణము తగు జాగరూకత వహించకపో యిన చాల అపాయము కలగవచ్చును. సేను నూత్నదర్శిని తో పరీక్ష చేయుడని వారిని కోరిరి. తక్షణమే ఇంద్రాగారు కొండలలోనికి తీసికొనిపోబడినగాని యతని వ్యాధికుదురదు. అతడు చాలభాగము శిక్ష అనుభవించినాడు. ఇంక కొద్దికాల మేకలదు. కనుక జైలు నిబంధనల ప్రకారము అతడు విడుదల బడవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు తగు శ్రద్ధవహించెదరని కోరు చున్నాడు. (ఫీ. వెను)

ఎస్. వి. ఆర్. రైల్వే యూనియన్ సభ

మధుర, ఏప్రిల్ 30:—ఈ యూనియన్ సభ మధుర లో నిన్న జరిగెను. పూర్వపు అగ్రాససాధికారి కర్కగారు అధ్యక్షుడుగా నుండెను. అతడు అగ్రాసము సధిష్టించిన తరు వాత కొంతమంది అతనిచర్యను ఖండించిరి. ఎవరును అతనిని అగ్రాసమునకు ఎన్నుకొనలేదనియు, డి. కృష్ణస్వామి పిల్ల గారు 1928-29 సంవత్సరమునకు అగ్రాససాధికారిగా నెన్ను కొనబడిరినియు తెల్పుబడినది. చెర్యను చర్యను ఖండించుచు తీర్మానము తేబడినది. కాని కర్కగారు సభను చాలించి తచి పోయెను. (ఫీ. వె.)

పూర్ణ చంద్రోదయం

3354

బంగారులో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిటి సంక్షి, కుహము, క్షయ, పాండు, కుక్షనప్తము, పురాణజ్వరము, నిర్మాక, నిష్పత్తువ మొదలగువాటిని వారిని బలమును శిరస్య వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు శోషధర్మము; కులం 1. రు. 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు. 2-8-0. వి. వ. ఖర్చులు 5 అ.

మకర ధ్వజ

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలి గించుచు రు. 1 వారు 12-0-0 16 గ్రాములు రు. 1-0-0. పి. సి. పి. అండుకో ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేని, నల్లూరుజిల్లా

నైమను కమిషను

మద్రాసు ప్రభుత్వమునకును తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘమునకును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు

నైమనుకమిషను సందర్భమున మద్రాసు కలక్టరునకును తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికిని యాక్రింది ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినవి:—

మద్రాసు కలక్టరు ఆఫీసు, మద్రాసు 25-4-28.

ఇ. ఎఫ్. ధానుస్ మద్రాసు కలక్టరువద్దనుండి

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి గారికి

ఆయా:

ఇండియన్ స్టాట్యూటరీ కమిషను, మెమోరాండంలొరకు ఆహ్వానము.

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరప్రకారము ఇండియన్ స్టాట్యూటరీ కమిషనుయొక్క విచారణకై మెమోరాండం కొరకు ఆహ్వానమును యిందుమూలముగా బంపుచున్నాను.

ఎస్. డంకన్

కలక్టరుగారికి

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము

మహాజన సభాహాలు, మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు 1-5-28

బహుశా ఆహ్వానము నయ్యవచ్చు, కార్యదర్శి, తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము, మద్రాసు వద్దనుండి.

మద్రాసు కలక్టరు, మద్రాసు గారికి.

ఆయా:

25-4-28 తేదీగల మిజాబుల్, ఇండియన్ స్టాట్యూటరీ కమిషనుయొక్క విచారణకై యొక లిఖితపూర్వకమున మెమోరాండం పంపవలసినదిగా తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము ఆహ్వానింపబడినందున, తమిళనాడు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము 29-4-28 తేదీన మద్రాసులో గావించిన కార్యవ్యవహారముయొక్క నిబంధన మినహాయించి యిందు మూలముగా శీఘ్రమునకు బహుశా ఆహ్వానము నయ్యవచ్చు.

బహుశా ఆహ్వానము నయ్యవచ్చు,

కార్యదర్శి.

1. తమిళనాడు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము 29-4-28 తేదీ కార్యవ్యవహారముయొక్క నిబంధన.

21-4-28 తేదీగల మద్రాసు కలక్టరుయొక్క సర్దుకల నందుగల యంతములను చదువడమైనది.

స్టాట్యూటరీ కమిషను బహిష్కరణగూర్చి మద్రాసులో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క 11 వ తీర్మానమును చదువడమయినది.

22-4-28 తేదీన మాయవరములో జరిగిన తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క 1, 2 తీర్మానములను చదువడమయినది.

“తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘము తనమట్టుకు తానున్న యితర తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘము లన్నిటి తరపునను, ఇండియన్ స్టాట్యూటరీ కమిషనుతో నేపథ్యమున జోక్యముగూడ గలగజేసికొనకుండుటకు తీర్మానించుచున్నది.”

మద్రాసు కలక్టరు } బహుశా ఆహ్వానము సయ్యవచ్చు,
మద్రాసు } గారికి కార్యదర్శి

2. మద్రాసు కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క 11 వ తీర్మానము

“బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము భారతదేశముయొక్క స్వయం నిర్ణయాధికారమునకు త్రోసివేయుచు స్టాట్యూటరీ కమిషనును నియమించినందున, పదమూడు కమిషనును ఆశ్చర్యముగా అన్ని మాగ్యములను బహిష్కరించుటయే భారతదేశ యాత్యగోరవలయు గావించు మాగ్యముని యీ కాంగ్రెసు మహాసభ తీర్మానించుచున్నది.”

22-4-28 తేదీన మాయవరం నద్ద జరిగిన తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క 1, 2, తీర్మానములు—

1 (ఏ) ఏ భారతదేశ ప్రజలు సముచిత కమిషనును బహిష్కరించవలసినదిగా యీ భారత మరయొకసారి తమ యభిప్రాయము దెల్పుచు యిటీవల సయముకు కమిషను బహిష్కరణము జయముతో కొనసాగించినయీ రాష్ట్ర ప్రజలను అభినందించుచున్నాను.

(బి) సముచిత కమిషనును బహిష్కరణము పూర్తిగా కొనసాగించబడిన నిరీధ భావము జయముతో పృథ్విగావించుకొనెదమగాక అని నూ సభనాథ ప్రజలను గోరుచున్నాను.

(2) సయమును బహిష్కరణముకొనసాగుటకుయీ రాష్ట్ర

ఆతడు, ఏదైనా, ఏదైనా, ఏదైనా.

ఏలనన, పాపము, ఆవిన్న బిడ్డ, సరియైన ఆహారము లేక, ఆకలితో చనిపోవుచున్నాడు. అతనితండ్రికేమియు తెలియదు. ఆతడు తాను శ్రేష్ఠముని గ్రహించినదానినే బిడ్డకిచ్చెను. కాని ఆతడాబిడ్డకు రాశ్య నిచ్చిన బాగుండెడిది.

ఈవిధముగా మిబిడ్డల నపాయముల పాలనర్పకుడు. చేతితోతాక బిడ్డక డబుల్ డబ్బులలో నీలుచేసి పంపబడు, పరిశుభ్రమైనట్టియు, శుభ కరమైనట్టియు ‘గ్లాక్సో’ వాడుడు.

Glaxo

ఆల్ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొరటు చేయబడినది.)

తపాలబిల్లు నెం. 40, మదరాసు.

37/6

ప్రజలు యాక్రింది ప్రమాద పత్రముపై సంతకము చేయవలె నని యీ సభనాథ గోరుచున్నాడు.

భారతదేశ సంస్కారములకు సంబంధించిన సయమును కమిషనుతో నేనెట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనకుండుటకున, నా దేశములలో నాకు పాద్యమునంతమంది అట్లే ప్రాతానా పరమటకును నేను యిందుమూలముగా ప్రమాదము చేయుచున్నాను.

మిల్లరుకన్య హిందూమత ప్రవేశము - అస్పృశ్యులు

ఇటీవల నాసికలో శ్రీ, శ్రీ, శ్రీ శంకరస్వామివారు, విదేశీయురాలును, అస్పృశ్యురాలును, అను మిల్లరుకన్యకు కు ద్ధిసంస్కారము చేసి హిందూమతీకు నొప్పియు, హిందూస్వ త్వముల నొప్పియు “శక్తిపాదవి యమ్” నామకరణంబిడినటు వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటించబడినది. ఇట్లు హిందూమతా భివృద్ధికి తోడ్పడినందులకు, పూజనీయులకు, స్వామివారికి, మాధవ్యవాదము లర్పించుచున్నాము. మిల్లరుకన్య, ప్రస్తుతంకా కాహరియైనను, మాంసాహారియైనను, గోమాంసభక్షకులగు, వి దేశీయ శ్వేతఖండవాసిని యైయున్నది. శ్వేత ఖణి శక్తిపాద వి యమ్లవలన, హిందువుడగు మహారాజునకు ధర్మపత్నియ నుటవలన, శ్రీ శంకరాచార్యులవారమెను, హిందూమత దీ త్తయు, హిందూమతస్వత్వముల నొప్పనటచేతను, మహారాజు లంగారితో బాటు, మహారాజీయు, హిందూదేవాలయములో నిశ్చేరుటలో నెట్టి యభ్యంతరము లుండవుగదా?

ఆదిమభారత వాసులుమై ఆనేకవేల సంవత్సరములనుండి హిందూ మతాన్నాత్ర ప్రకారముగా ప్రవర్తింపుచు విదేశీయ మరెవలన రాజానికమాతలు భరణింపబడుచుండెడి మాత్రము సర్వీ తను మతముల వ్యాపించ ధమకట్టినను చరింపక మివలె

నే ఆకాటినండి శీటివరకు ముప్పదియూడు కోట్ల దేవతలను పూజించుచు పుణ్యక్షేత్రములకు వేసకువేలు తీర్థయాత్రలు స ల్పయ అచ్చటి యగ్రవాతులు దైవదర్శనముగాకుండ యధుదగు లుచున్నను అందలి దేవాలయ ప్రాకార గోపురం, మండపరథో త్వవాదులను జూచుటకు మాత్రమే ప్రాప్తిగలిగియున్నను పర మానందభరితులగుచు పరమేశ్వరుని హృదయాంతర్గతముననే ధ్యానింపుచు తృప్తు పగుచుంటిమి.

అట్టి హిందూమతములను విడనాడకుండా ఉన్న అది హిందువులపై గూడ స్వామివారు ప్రాశంబికముగను పార మార్ధికముగను ప్రేమజాపుట పరమార్థసాధనంబై యున్నది.

భారత స్వాతంత్ర్యమును గోరు దేశీయవాదులను హిందూమతాచార్యులను సంఘసంస్కరణాభిలాషులను మా యస్పృశ్యులను బాపి సర్వకానవ మత స్వాతంత్ర్య మొసగుటకు కృషిసల్ప ప్రార్థితులు.

సుగ్రాడు వెంకయ్య యం. యల్. సి.

15 నిమిషములలో అత్యద్భుతముగు వీర్యవృద్ధినిగలిగించును. ఆనేక యోగ్యతా పత్రికలు, స్వచ్ఛతకములు నివ్వబడినది.

కామబిందు (రిజిస్టర్)

ఈమాత్రము నేవింపిన 15 నిమిషములలో అద్భుత గుణము గలుగును. ప్రభాతువులకు సంపూర్ణబలము నిచ్చి సవయావన మును ప్రపంచముఖమును గలిగించును. ఈదేవధములను గుణము లేనియెడల మర్రిమొగిదు వాడనుచేయబడును. 24 మాత్రలుగల బుడి 1-కి రు. 1-0-0. ఒకనెల సరిపోవు దేవధముగల బుడి 8-కి రు. 8-0-0. (తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము. 4595 కామబిందు ఫర్మసీ, 2/89, చెంగల్వరాయ మొదలివీధి, రెవెన్యూ కే.జి. మదరాసు.

కోర్కె-ముల కిందట స్త్రీలు

శ్రీరవధాని లాబరేటరీ అందు
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజ్జనాడ.

శ్రీనివాసాయ్యంగారికి విడుదల

గోకలేశ్వరులలో బహిరంగపథ

ఈ క్షాత్యజేయులందఱు పర్యటన మొనర్చుటకు నెట్లును వున్న శ్రీనివాస్ ఎస్. శ్రీనివాసాయ్యంగారికి హృదయపూర్వక మగు పీఠికలు నొసగుటకైగాను, చెన్నపురి మహాజన పథవారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము గొప్పబహిరంగ పథ జరిగెను. డా. వరదరాజులునాయుడుగారి కథకధ్యక్షత వహించుచు, శ్రీనివాసాయ్యంగారు దేశమున కొనర్చిన నేవల నగ్న డింపి, ఇంగ్లండునందు గల హిందూదేశ శత్రువులును, పో. మియాన్ ముఫీగారిని బోలు అధికారవర్ణాశ్రయము భారత స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరముగ ప్రచార మొనర్చుచున్నారని అయ్యంగారు ఆరోగ్యము కొర కాంగ్లదేశమునకు జరుగుచున్న హిందూదేశ శత్రువుల ప్రచారమునకు ప్రతికూల ప్రచార మొనర్చుటకు లభించు అవకాశముల సేమాశ్రమమున వనలకండ సంపూర్ణముగ నుపయోగించుకొని తన మాతృదేశమునకు సే. మొనర్చుటకు నిరసంకల్పియై యానా రనియు నుడిచిరి.

మొదటహమ్మదు కొలండ్ల మత్తురంగ మొదలియారు పత్తయ్యారీగార్లు శ్రీనివాసాయ్యంగారు దేశమున కొనర్చుచున్న నేవను ప్రశంసించిరి.

శ్రీనివాస్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు చివరకు ప్రత్యుత్తర మొదలగు గత నాల్గవందలములగా మదరాసురాష్ట్రమున కాంగ్లమునకునువారు సాధించిన విజయమునంతట గతనాల్గవందలములలో శిఖర మొనర్చినయొ యందుకు కాంగ్లమునాను కల అవివేకవర్మతే కారామరియు నుడిచిరి. ఇట్టివినివర్మల చే జరించిన భేదములనను దేశమందంతటకు సంచార మొనర్చి పనిచేసి అలెయుండుటవలనను తన దేశమునోదార్థములు కృపించెను. అందుచే నానిని తిరిగి చక్క బదుకొని వచ్చుటకు విక్రాంతి దీసికొనుటకుగాను తా నిపు డాంగ్ల దేశమునకు బోవుచుండెను. నిజమగు కాంగ్లమునాను గత నాల్గవందలలో గవ్వరచిన వైశ్యసాహాయులను, చాకదక్యములను నెంతయు ప్రశంసనీయములు. ప్రజ లికమీద, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కొరకు తీవ్రముగా పనిచేయువలెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదుల ప్రభుత్వములైనను విచారములేదు. కలసి పనిచేయుచో వారే అదుర్దాకార్యముల నొనర్చగలరు.

ఈదేశములో నుండినో చాలవని చేయవలసినయ్యవని బాధ్యతను తప్పించుటకు తా నిపుడు విదేశములకు జనుటలేదు. తాను విదేశముల కేగు నెడల ముందుకొని పోవున దేమియును లేదు. నైమనుకమిమను తీర్మానము తిరిగి కాపనపథలోనికి వచ్చునను భయ ముక్కులేదు ప్రస్తుతనిబంధనల ప్రకారము ఒక వత్సరమువరకు తిరిగి ఈ విషయము కాపనపథలో వచ్చుకు రాజాలరు. అంతియగాక, నైమనుకమిమను బహిష్కార విజయమునకు నిజముగా గాంధీనది, రాజకీయపక్ష ములన్నిటి యందును విశ్వత. వారంద రేకమై బహిష్కారోద్యమమును సాగించినయెడల కాపనపథ లేటుల ప్రవర్తించినను భయము లేదు.

శ్రీనివాసాయ్యంగారు మగియుచు చెన్నరాష్ట్రమున ఆంగ్లము, కవిత్వము అందరకు కలసి విశ్వతతో పనిచేయవల సినదని హెచ్చరించిరి.

ఏషియాటిక్ గవర్నమెంటు నెక్సారిటీ లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, పాడ్యోఫీసు:—బెంగళూరుసిటీ ఎక్స్.ఎస్.కర్మములు తక్కువనిబద్ధములు మాక్సీమమ్ కార్మికులను వేలవేల వైద్యులను

ప్రీమియములు మిగతవత్సరము, ఆహారమునకు నాశన క్షిణిలో ఉద్ధరించు పాలనీదార్లు రక్షణలో నాయము గలిగియుండుట, ట్రైల్ టెస్టిఫికేషన్లునుపరించి అనేకలాభములు చేయుట, నిరా నిహామియిన పాలనీదార్లు ఆస్థానయ్యల డులు, గ్యారంటీడ్ సరఫరా, ప్రీపురముపందకు యిందరె క్స్ పాలనీ రు 500. నుంచి కలకు ఆగ్న నీయమైన ఏజెన్సీవ రుతులకు, తదితరవివరములకు వ్రాయుడు.

V. Rangaswamy Esq, B.A.B.L.F.C.I General Secretary, Bangalore City, Messrs. P. K. RAU & Sons. Chief Agents for Madras Presidency. 3, Mukar Nallamuthu St., G. T. Madras.

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస య్యంగారు

యూరోపుఖండమునకు వెడలిరి

గతరాత్రి (1-5 28) మద్రాసునకిది బొంబాయిమీదు గా యూరోపునకు పయనమైరి. టైంప్రేమకవద్ద అయ్యంగారి వి కిడ్నాలిపేర ప్రభులతో యూండివారు ముఖ్యము:— గౌ. వి. దామదాసుప తులు ఎస్. సత్యమూర్తి ఓ. కందస్వామిశె టి లల్లుల హామీగూఢాను బహిర ఆహమ్మదు సయ్యకు ముఫీ మహమ్మదు సి ఎస్. మత్తురంగ మొదలియారు కళండ్ల గోవిందరాజు మొదలియారుగార్లు అనేకమందిస్త్రీలును యావసులును అయ్యంగారి పుష్పమాలాకృతులు గావించిరి. ప్రావిడెన్సు మురారు పీఠికలు పత్రముపడిరి. టైంబండిప్రేమను విడువ గానీ “శ్రీనివాసాయ్యంగారికిజై” శబ్దములు మర మ్రోగెను. (ఫీ. వె.)

బొంబాయి మిల్లు సమై

సమ్మెదారులలో కొట్లాటలు

బొంబాయి, మే 1:— సోమవారం సాయంత్రము సమ్మెదారులలో టెండు జట్లు డిక్షానెను. ఒకరిమీద నొకరు రాళ్లు కువ్వకొనిరి. ఇద్దరి కిచ్చెట్లు తగిలెను. ఇట్లు కొంత కాలము జరిగినతరువాత నొక పోలీసు సార్జంటును వచ్చి జనమును పంపివేయ ప్రయత్నించెను. కాని వారు అతనిమీద గూడ రాళ్లు కువ్వటకు ప్రారంభించిరి అతడు గాలిలో కుపాకి పేల్చినమీదట జనము మరలిపోయిరి. ఎవ్వరికి కెట్టెలు తగుల లేదు. (ఆ. వె.)

బొంబాయి, మే. 1:—బొంబాయి మిల్లు పరిస్థితు లలోనే మార్పులేదు. మిల్లుగేట్లువద్ద కొందరు నిలచి పనులకు పోవద్దనియు- యంత్రములకు నూనె వేయవద్దనియు ప్రోత్సహించుచున్నార. వారు కొంతముగానే ప్రవర్తించుచున్నార. రెండుపక్షముల కార్మికనాయకుల ఒకపక్షానికి కుసిరి నిగనుక వారిమరతులు మిల్లుయజమానులయెడట కెట్టెలుతగు, ఈరోజున జరిగినపథలలో అరివాదనాయకులును, విశవాదనా యకులును నీపయముచెప్పిరి. జోషీగారు మాట్లాడుచు, వాయ కుల యొకపక్షానికి కారణము కార్మికలేయని నుడిచిరి. కార్మి కులు వికచుత్వముతోడను కొరియంతయుగానూ ముందుకు కొర బడెను. నిన్న ప్రకటించబడిన పరిమిరతులు మిల్లులలో సమ్మె పంపుమువారి సంకేతమున విరివిగా పంచిపెట్టబడెను (ఆ. వె.)

కార్మికుల ఉత్సవదినము

లాహోరునందు మే 1-న లేదీ కార్మికుల ఉత్సవదినమున బహిరంగపథ జరిగెను ఈ ఉత్సవము యొక్క ప్రాముఖ్యతను గూర్చి చెలిపిరి. విప్లవవాదకులు బొంబాయిలోను సమ్మెదారులపై కుపాకులు గాల్చుటను నిందించుచు కార్మికుల వాక్యాన్విత శత్రువు కాకానుచు కాపనముల గావించువలెనని గోడయను మగవలూలు గాంధీగారి కుగళమునకు విచారము చెల్పుచును తీర్మానించిరి

నోటీసు

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీలో 4 వ వార్డు ట్రాంకుబండు రోడ్డుకు ఉత్తరముగాను కొత్తూరు రోడ్డుకు తూర్పుగాను ఉన్న మ్యునిసిపాలిటీ ఖాళీనివేశన ఫలములు ప్లాటు 1-కి 250 చతురగజముల స్థాన పర్యవేసి రాళ్లు పాతించబడిన ముమూ 50 ప్లాటు బహిరంగ వేలములో 21-4-28 తేదీన బహిరంగ నుండి ఉదయం 7 గంటల లగాయము 12 గంటవరకు మ్యునిసిపల్ చైర్మన్ గారి వల్లగాని జారీవల్ల అని కారం పొందిన మ్యునిసిపల్ సభ్యులవల్లగాని వేలం చేయబడును. వేలంపాటి పాడదలచినవారు పాటికు పూర్వం రూ 50 ధావతు చేయవలెను. ఈ ప్లాటుల మధ్య 30 అడుగుల వెడల్పుగల ఏడులకు సలములు వదలిపెట్టబడినవి. త్వరలో రోడ్డు వేయబడును. కొనదలచినవారు రావలెను. ప్లానులో మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో చూడవచ్చును.

అ. కాళేశ్వరరావు, అధ్యక్షులు.

బెజవాడ, పురపాలక కచ్చేరి. 29-4-1928.

అనుబంధము 2-వ పేజీ తరువాయి

పూర్తిమై విలసిల్లు నూతనోత్సాహము
హృదయశ్రీమల కెక్కించినావు
దేశసేవాపథ దెచ్చి స్వాస్థ్యత్యాగ
మనయు ప్రబోధము నొసపినావు
కల్పక కలకాల్చి కన్యదాఖ్యాతి
సత్యంతపాత్రత నందినావు
దేశకల్యాణకృత్యాన్వేషితుఁ బూని
పకలసాధనసామగ్రి పంపిరించి
విమలస-కల్పసిద్ధిమై వెలయు వింక
కాకికాధునికం నాగేశరత్న.
సీ. మృతభావజీవ మేతు లా సాంద్రులు
కమృతాంజన మొదరి యలరీనావు
ఆంగ్లము మని చేరినట్టివారల కెల్ల
జీవనం దిశి తృప్తిఁ జేసి నావు
ఆంగ్లలోకప్రబోధాధ్యక్షుడైనదిన
పత్రిక పోషించి వలరినావు
గాంధీమహాత్ము మార్గప్రదర్శకునిగా
నిలిపి వర్తన మెల్ల నెరిపినావు
దేశసేవయే ప్రథమ లెలిపినావు
ఇలను దేశోపకారార్థ మే కరీర
మని తలంచుచు వర్తింతు వనవరతము
దానరాధేయ త్యాగసంతకవిధేయ.
సీ. చెలవుమై కామాక్షి శివలింగశంభుప్ర
సాదపాత్రులు నిస్సంశయముగ
తత్ప్రసాదమై జగత్కల్యాణకార్య మా
నందు లోకంబు దలంచుచుండు
కలితదేశోద్ధారక ఖ్యాతిగను మీర
లాత్మీయవాతకల్యాణకలస
పయికంబు నూపించి చతురత లోకైక
కల్యాణవిభజంబు గడలకొనంగ.
జేయుటంజేసి యాంధ్రాభివృద్ధియందు
భివ్యభద్రీయపుత్రికాపరియంబు
పార్వతీశంకరోద్వాహపథ్య మును
దాంబున్నార లాత్మ మోదంబు మీఱ.
కా! దేశోద్ధారక గర్భసంజిత పు
గ్రాన్థి మీ యిండిగా
దేశోద్ధారకడా కుమారులేర సరి
దీప్రప్రభాకారి డి
దేశస్వాతితీరం గాంచి జనసం
సేభావ మేపార సరి
దేశం బయ్యెడు దాస్యమోక్షులకు నా
దేశంబు వీక్షించెదన్.
సీ. కామాక్షిశివులే భు కల్యాణమున మీర
భద్రుడైన కుమారుఁ బదముఁ గాత
మంజులేవతా మాధవలెట్లుల
నునుగనికూర్చికో నుండుగాత
ధాధాన్యదానవర్ధన పుత్రపుత్రికా
కోభితు లై యొప్పుచున్నారా త
లోకకల్యాణ కృష్ణలసద్గుణు లై
యెసే కల్పిరి వసోగ్రుణాక
నిన్య కేజంబుమై సంకతీర్వయంబు
దీపామణిఖ్యాతిఁ బూని మీయ
శంబుకు వన్నెఁ దెల్పి దేశప్రళప్తి
నా గ్రామపుర పరమేశ్వరదానకేత.
సీ. నివృత్తాన్విత ప్రకృతింద తీర్చినీతి
క కల్యాణ విద్యాలయ సంఘముని
భివ్యభద్రీయపుత్రికాపరియంబు
ఎమున కంపు దీవన పద్మపంచకంబు.

కలకత్తా కాంగ్రెసు

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులకు పోటీ
కలకత్తా, మే. 2:— జగదగ్రోత్త దేశీయ కుమారా
హ్వాన సంఘాధ్యక్షుల పరిష్కార స్థానక స్వరాజ్యపక్ష వాద
కులలో అన్నిడే పోటీవచ్చి యుండుకే డే ఎం. వేద సుబ్రహ
దను, నిన్యా చంద్ర చంద్ర, మహాను చంద్ర బోసుగార్లు మ
గ్గురు నిలచుచున్నారనియువారి తరపున ప్రచారములు జరుగు
చున్నదనియు తెలియచున్నది. (ఆ. వె.)

చెన్నపురి కార్యశాఖ

మహమ్మదీయ బాలికలకు నిర్బంధించితివిద్య

ట్రామువే కంపెనీ వారిపైచర్య

చెన్నపురి కార్యశాఖకు నభ్యుత్తము
చిన్న గోపతి వారాయణ సామిశ్రేణిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైనపుడు కార్యక్రమములో కొన్ని ముఖ్య విషయములు చర్చింపబడినవి.

శ్రీ. శ్రీరామ శెట్టిగారి సభ్యత్వము

సభ సగ ముడు మాసములవరకు కార్యశాఖకు సభ్యులకు హాజరుగానందుక శ్రీ. ఓ. ఏ. ఓ. కె. లక్ష్మణశెట్టిగారి సభ్యత్వము రద్దు చేయబడినదని కమిషనరుగారు రిపోర్టునందు తెలియజేసిరి. లక్ష్మణ శెట్టిగారి కుటుంబమునందెవరో మృతి నొందుటవలన ఆ విచారముచే సభ్యులకు రాజులకపోయినయ్య అందుచే వారి సభ్యత్వమును తిరిగి పునఃకర్తవించుట న్యాయమున అధ్యక్షులు పట్టిరి.

శ్రీ. సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు లక్ష్మణ శెట్టిగారి సభ్యత్వము పునఃకర్తవించబడవలెనని ఉపపాదన గావించిరి. జి. ఏ. సలైశేఖరు గారి ఉపపాదనను బలపరచిరి.

శ్రీ. జి. సుందరరావు నాయుడుగారు ఉపపాదన నామోదించుచు జడ్జిని పక్షమువారిదిగలలో నెప్పుడైనను తమ పక్ష సభ్యులయొక్క సభ్యత్వము పునఃకర్తవించ బడుట కుపపాదనలు గావించినపుడెల్ల సర్వాభ్యు పక్షమునా రాక్షేపించు చుండి రనియు, లక్ష్మణ శెట్టిగారు కోర్టులో చాలాకాలము న్యాయములు జరిగిన పిమ్మట కార్యశాఖకు సభ్యులై రనియు, అట్టి వారు పర స గ డి రు వ ది, డి రు వ ది యై రు స భ ల కు హా జ రు గాకుండుట అక్రమ మనియు సభ్యులకు క్రమముగ హాజరై ప్రజలసౌకర్యములను విచారించజాలని వారు తానాపదనినుండి తొలగిదిరులకు తానొసంగుట యుచితమని పట్టిరి.

శ్రీ. యం. సింగారవేలు శెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు లక్ష్మణ శెట్టిగారి సభ్యత్వమును బలపరచుటకు ముఖ్యములగు కారణములు గలవనిరి.

వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు మాట్లాడుచు సభ్యులందరివిషయమునకు ఒకేవిధముగ ఆదరణజూపవలయునెగాని ఒకరిని రాదరించి వేరొకరికి ప్రత్యేకాభిమానములు జూపవలసినవల్లిరి.

జి. యస్. నలురాజుశెట్టిగారు ఉపపాదన నామోదించుచు ముగరప్ప శెట్టిగారి సభ్యత్వమును పునఃకర్తవించు విషయములో సామి వెంకటాచలం శెట్టి గారందుల కాక్షేపించినయ్య ఇరువురు నగతార్ సంఘమునకు జేరినవారలవల యగుపురకెట్టి భేదములేదనియు పట్టిరి.

(ఒకరు:—ముగరప్ప శెట్టిగారు మివలె నామోదించు సభ్యులు)

కోనగారు మాట్లాడుచు తానియ మేపక్షమునకుగాని సంబంధించినదిగాదనియు, సభ్యులకు హాజరుగాకుండుటకు గల కారణములు సహేతుకములా కావాయను విషయమును మాత్రమే విచారించవలెననిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు లక్ష్మణ శెట్టిగారు తమ గృహముందు మరణము సంప్రాప్తించుటచే రాజులకపోయిన తమకు ప్రాసియోగించినయ్య, వారిని తిరుగ సభ్యులుగ చేర్చుకొనతగినని పట్టిరి.

శ్రీ. సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు సమాధానమొసగుచు సభయందు పక్ష భేదములు లేక సభ్యులు సామరస్యముగలగి యున్నారని తెలిపి తామి యు ప పా ద న గావించినయ్య, ముందర రావు, నలురాజుశెట్టిగారు అధికముగ తగాదాలనువృద్ధి చేయు గోరుచున్నారనియు పట్టిరి.

జీవన వెంకటాచలం శెట్టిగారి ఉపపాదన వోటుకు కెట్లగ 15 అనుకూలరు 6రు ప్రతిపూలరు 3రు కులతో ఉపపాదన నెగ్గెను.

పట్టణముందలి ప్రయాణసౌకర్యములు

ట్రామువే కంపెనీవారికిని కార్యశాఖకువారికిని ట్రాములను నష్టపడేయ విషయములో జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములకు కమిషనరుగారు సభ్యులకి తెలియజేసి కార్యశాఖకువారికితవరకు ప్రపంచమునందే తక్కువవలె సంఘముగాని ఒసంగనట్టి సౌకర్యములను ట్రామువే కంపెనీవారి కొసంగి యుండవలెనని, కోడను బాగుచేయుటకు మొదలగు విషయములలో ట్రామువే కంపెనీవారు కార్యశాఖకువారి సలహా నెంతమాత్రమును పాటించుటలేదనియు ట్రామువే చట్టము 27 వ తక్కువక్రింద చర్యకై కొనవలసి యుండునని ప్రాశ్నిరి.

ట్రామువే కంపెనీవారు కార్యశాఖకువారుకొసంగిన ప్రకారము పనులను నిర్వహించువరకు ట్రామువే కంపెనీవారు కోరియున్న సౌకర్యములను ఒసంగవలసివలెనని నేయవలెనని శ్రీ. సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

శ్రీ. కె. శ్రీరామలక్ష్మణయ్యగారు పపాదనను బలపరచిన పిదప ఆమోదించబడినది.

ట్రామువే కంపెనీపై చర్య

కార్యశాఖకువారు పదేపదే కోరియున్న ట్రామువే కంపెనీవారు ట్రాముల నెలలను అభివృద్ధి చేసి యుండవలెననియు, తమవద్ద ధనము లేదని నెపము చెల్లుచు ముఖ్యము, అవశ్యకము నగు నీవల ను చేపించుచున్నారనియు, ఈ విషయమై ప్రభుత్వవారికి తెలుపగ కార్యశాఖకువారు కోర్టులో ట్రామువే కంపెనీపై చర్యకై కొనవచ్చునని తెలియజేసినయ్య, కమిషనరుగారు సభ్యులకి తెలియజేసిరి.

శ్రీ. సత్యమూర్తిగారు "ట్రామువే కంపెనీవారు అత్యవసరమైన అభివృద్ధిపనులను తలకెట్లక ఉపేక్షించినందులకై వారిపై చర్యకై కొనవలసినదిగ కమిషనరుగారికి అధికారమొసంగవలయు" నని ఉపపాదన గావించుచు ట్రామువే కంపెనీ వారు తాము సర్వాధికారుల మని తలచుచు ధనములేదని సాకుచెల్లుచు అత్యవసరమునకు పనులు నుపేక్షించుచున్నారనియు, ప్రయాణపుసౌకర్యములు వెంటనే అభివృద్ధి చేయబడవలెనని పట్టిరి.

శ్రీ. కె. భావ్యంగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి. తెలుభివృద్ధిపనులను పూర్తిచేయుటకై ట్రామువే కంపెనీ వారికి రి మ సములు వ్యవధినిొంగవలయునని జి. సుందరరావు నాయుడుగారు నూచించిరి.

ట్రామువే కంపెనీవారి కొక నెలలపనులు నోడెన కొసంగవలసినదిగ వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించగ, సత్యమూర్తిగారు సవరణ నామోదించిరి.

యస్. జి. రంగరామనాథంమదలియ్యగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ట్రామువే కంపెనీవారు కార్యశాఖకువారి సలహాలను మర్యాదలేక త్యజించిరిని పట్టిరి.

జి. యస్. రేడుగారు మాట్లాడుచు ట్రామువే కంపెనీ వారు అభివృద్ధిపనులను కొనసాగింపనిచో కార్యశాఖకువారు కోరిన విషయములు న్యాయములను బ్రామువేవారిపై తిగిన చర్యకై కొనవల కర్తవ్యమై ముందరదనియు, వాయువాత్మల ద్వారా సమాచారములు తెలియుచుండు నీ డినములలో మాపము తినముల నుండియు బ్రామువేవారు హామీ బోర్డునండి ప్రత్యుత్తరమును బడచుకుండుట కెట్టి కారణమును లేదని పట్టిరి.

పిమ్మట సత్యమూర్తిగారి యుపపాదన ఆమోదించబడినది.

మహమ్మదీయ బాలికలకు ఉచిత నిర్బంధించితివిద్య

"ఇతరులకు వలెనే చెన్నపురి యందలి మహమ్మదీయ బాలికలకుగూడ ఉచిత నిర్బంధించితివిద్య నొసంగవలె" నని జడ్జిగారు ఆహమ్మదుగారు ఉపపాదన గావించుచు 2 సం॥లకు పూర్వము పట్టణముందు నిర్బంధించితివిద్యా విధానము ప్రజేత పెట్టబడినపుడు అజ్ఞానములన కొందరు మహమ్మదీయులు తమ బాలికల విషయములో ఈ విధానము సంగీరించి యుండవలెదనియు, అన్ని సంఘములలోను మహమ్మదీయ సంఘము అందు ముఖ్యముగ మహమ్మదీయ ప్ర్యులు విద్యయందు చాల వెనుకబడియున్నారనియు, మహమ్మదీయ విజ్ఞాన గ్రంథములుండెట్లగాని మహమ్మదీయ ప్ర్యులకు ఏ కాంతి వాసమును విధించబడి యుండలేదనియు నిర్బంధించితివిద్యా విధానము 9 సం॥ లలోపున నుండెడి బాలికలకే కర్తవ్యము గావున ఎట్టి విద్యలు నుండవలెననియు పట్టిరి.

అంజిలోపతిగారు ఉపపాదన నను బలపరచుచు మహమ్మదీయ ప్ర్యుల కొంత కాలము క్రిందల అభిగావించి తమబాలికలకు నిర్బంధించితివిద్య గలవలసినదిగ తిర్మానముగావించి యుండవలెననియు, కార్యశాఖకువారి యుపపాదన నలులలో పెట్టులెనని కోరిరి. హాజరొకటి అజిజ్ బాషానామెగా రితిర్మానముపై మహమ్మదీయుల యభిప్రాయము తెలిసికొనుటకుగాని తిర్వానమును విద్యసాము సంఘమువారి విచారణ కంపవలెననియుపపాదించిరి.

శ్రీ. గద్దెగంగయ్య నాయుడుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు నిట్టివిషయములందు తిర్మానోపపాదనలను బోలిన చిన్నవారిసలహా ననుసరింపవలెననియు వయోవృద్ధులైన హాజిం హాజీం అబ్దుల్ అజీజ్ సాహెబుగారివంటివారి నిట్టివిషయములందు నె ను క డు గు వే యు ట సహజమేయనియు, సాయింఘమున కంపులయిన నెంతయో యాలస్యమునని పట్టిరి.

వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు, బషీరు ఆహమ్మదుగారు ఉపపాదన నామోదించిరి.

జి. యం. రేడుగారు మాట్లాడుచు యీ తిర్మానమును ఆమోదించినచో వెంటనే కమిషనరుగారి తిర్మానము నావరణలా చెల్లవలెననియు, సర్వదేశములందు, సర్వకాలములందు యీ ప్ర్యుభివృద్ధినిొందుచున్నారనియు, కాని పురుషులేకూరముగ ప్ర్యులనాచికియచున్నారనియు, మహమ్మదీయ బాలిక

లకు నిర్బంధించితివిద్య గలవలసిన ప్రశ్నయు సంభవించవలయునని పట్టిరి.

ఆర్. డబ్ల్యు. గుప్తాచార్యులు బలపరచిరి.

"తెత్తిర్మానము ననుసరించి పెట్టుటకు కమిషనరుగారు తిగిన ప్రత్యుత్తరముల గాధింపవలెనని కమిషనరుగారి కధికారమొసంగుచున్నాడు" అనుసవరణ చేర్చవలసినదిగ జి. పి. మి. నాక్షి నుండవలసివలె గాధుపాదించిరి. సవరణతో ఉపపాదన ఆమోదించబడినది.

పట్టణముందు బడుల రాకపోకల నిర్వహణమునుగూర్చి కార్యశాఖకు సభ్యులకి నిమింపవలెనని ఉపసంఘమువారి చిత్తు నిమింపవలెనని; వానిపై కార్యశాఖకు న్యాయవాది అభిప్రాయమును ప్రభుత్వము వారి కంపులకై జి. యస్. నలురాజు శెట్టిగారి ఉపపాదన ఆమోదించబడినది.

వైద్యశాలలకు విరాళములు

విద్యములైన వైద్యశాలలయందలి కోనలసంఖ్య ననుసరించి విరాళములను ఆప్తక్రమమున పంచి యువ్వలసినదిగ కమిషనరుగారి కధికారమొసంగబడవలెనని సామి వెంకటాచలం శెట్టి గారు ఉపపాదించిరి.

సింగారవేలు శెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు వైద్యాలయములకు విరాళముల నొసంగు విషయములో సామి సంఘమువారు పక్షపాతమును గన్పరచుచున్నారని పట్టిరి.

డాక్టర్ ఆర్. గద్దె నాయుడుగారుగూడ ఆగి గట్టసాయి సంఘమువారు పక్షపాతమును గన్పరచుచున్నారని.

శ్రీ. గద్దెగంగయ్య నాయుడుగారు సామి సంఘమువారిపై గావించబడిన ఆమోదన కాక్షేపణ గైకొనిరి.

చర్య ముగియక పూర్వమే కేసు లకుచే సభ ముగింపబడినది.

కార్తీకుల కృషివలులపాట్లు

మేడినోత్సవము

సంవత్సరము బొంతాయి జామునద్యుగ్గ, ఖడ్గపూజ, విలునా, నాగలెట్టులయందలి భారతీయ కార్మికులకు దక్షిణ యండియా కార్మికుల కృషివల సంఘావృక్షాలు యీ క్రింది కంటిగార్త నంపిరి.

మేడినోత్సవ సంవత్సరమున సోదరులకు అభివందములు పట్టువిడువకుడుబ యము నిశ్చయము నను అత్యధమ కోర్కె లిడే దువరకు కర్మాగారములనుండి వెడలుడు పోటవలులకుండగనే లొంగిపోకడు కష్టములే సౌఖ్యమునకు త్రోవజూపును మీ నేవలెల్లపుడు పంకిడుడను.

ఎం. సింగారవేలు

1-5-28

ప్రపంచకార్మికుల పోరాట చిహ్నమును నిష్ఠాపనండా పార్టీ కార్యాలయమువద్ద సోతులించి మూడు దినములవరకు యే త్రబడును.

అనంతపురం జిల్లా కోర్టులో

O. P. No 162 of 1927

On the file of the High Court of Judicature at Madras and transferred to the file of the District Court, Anantapur.

1913 సం॥ ఇండియన్ కంపెనీ ఆక్టు ననుసరించి అనంతపురం మ్యూచుయల్ బెసిఫిట్టు చర్య నెంటు ఫుడు లిమిటెడ్డు గలవయ్యెను.

పిటీషనునందు:—హెచ్. నరేందరరావు.

హెచ్. సి. హార్టిల్ గామియం. ఏ. జి. సి. యస్. దొరగారు 28-3-28 తేది వి. సి. నెం॥ 114/28 లో అనంతపురం వకీలుగలగు మ. రామారావు శ్రీ. బట్టి రామారావుగారిని అనంతపురం మ్యూచుయల్ బెసిఫిట్టు చర్య కంబు ఫంకు కమిషెడ్డు వైదింపని ఆవే విషయములో కమిషిన్ డిక్రీజేటున నా ఏర్పాటుచేసి యున్నాడు.

(కోర్టువారి ఉత్తర్వుమేరము)

(దస్తవే) శ్రీ. రామారావు,

వకీలు అఫిషియల్ లిక్విడేటరు, అనంతపురం మ్యూచుయల్ బెసిఫిట్టు చర్య కంబు ఫంకు లిమిటెడ్డు.

మదరాసువార్తలు

సవరణ: 30-4-28 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ అంకురు
అటార్నీ జనరలు యొక్క "మద్రాసు వార్త" అనే పేరు కలదు. ఈ పేరును "అటార్నీ యొక్క మద్రాసు వార్త" అని మారుచు గ్రహించుట గాక, ఈ పేరు కలదు "జనరలు" అనుపదమును వదిలియే పాఠకులు చదువవలసివచ్చినట్లు ప్రార్థన.

రాకపోకలు: శ్రీమాన్. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు నిన్న రాత్రి మద్రాసు విడిచి, కేసరీ నగరమున బొంబాయి విడిచి యూరొపునుకు పయనమయ్యెదరు. రాబోవు ఆగస్టు నెలలో భారతదేశమును మరల వచ్చెదరు.

అయ్యంగారి కుమారులను ఎస్. పార్థసారథిగారు బొంబాయివరకు తండ్రిగారిని వెంటబెడించుచున్నారు.

వనాలు సాలకజలం బహుమానముగా నిన్నటిదినమున మద్రాసువచ్చి యూరొపునుకు వెళ్ళుచుండలంబోయిరి.

కర్నూలు జే. బి. కృష్ణమూర్తిగారు నేటిఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి. నేటిరాత్రి ఉదయమున మరల వెళ్ళెదరు.

జువ్వూరు మహారాజు కేసు మద్రాసువచ్చి, ఉదయమున డిలమునకు వెళ్ళుచున్నారు.

విద్యాసాగర్ పాఠశాల గారు నేటియందయం వచ్చిరి.

మైసూరు రైల్వేయేజులు ఎ. ఎ. భానుగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి మైసూరు బోయిరి.

మదరాసు వైసు ఛాన్సిలరు

రా. బ., కె. మినమగారు భాయముగ నియమింపబడిరి

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఉదయమున, మే 2:— రా. బ., కె. రామమూర్తి నమగారిని భాయముగ మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ వైసు ఛాన్సిలరుగా నియమింపి రూ. 1000 తేలియ్యవచ్చును. నెలలు వారు యింకొకటి గూడ కిఫార్తు జేసియుండిరి. వారు ధాన్య సామగ్రిని ఆయ్యంగారు.

అరుంధతీయ మహాసభ

గత నెల 29-న తేదీన శ్రీమత్ జే. కృష్ణయ్యగారి యధ్యక్షతన సమావేశమయి యీ క్రింది తీర్మానములు గాఢమునఁ జేసెను:—

1. మద్రాసు ప్రభుత్వము మెంబరుగా నియమింపబడిన గౌ. జి. బి. ఎం. కృష్ణమూర్తిగారిని యీ సభవారు ఆభివేదించుచున్నారు.
2. రా. బి. ఎం. సి. గురజాడగారు విన్నవించగా చాలకాలము గడిచి తరువాత నయినను తిరువల్లూరు తాలూకా పూర్వీకము నిమ్మజాతుల తొరకు మంచినీటి బావి యొక్కాటు చేయబడినందున యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి వందనము లర్పించుచున్నారు.
3. చెంగల్పట్టణమున నెమలి తాలూకా పట్టణమున యాక్రమణమునందలి దుర్బాసభామిని విడిచిపెట్టవలెనని ప్రతిపక్షపాతి మంచినీటి చెరువు బాగుచేయవలెనని వాగ్దానము చేసినందున యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి వందనములర్పించుచున్నారు.
4. సభాభ్యుత్థాని బిన్నపముల నావరణలో లెట్టు విడుదలమున ప్రభుత్వమువారు కాలక్షేపము జేయునట్లని యీ సభవారు గోపించుచున్నారు.

గుంటూరు కరస్పెన్సీ కేసు

(న్యాయమూర్తులు జాక్కునుగారి యెదుట)

గుంటూరు, కరస్పెన్సీ కేసులో 1, 25 84 (పాసిట్యూమకు సాక్షులను క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోర్టు నెల 125 క్రింద, ప్రాసీక్యూటరు చేయవలసినదని న్యాయమూర్తులు జాక్కునుగారి యెదుట నిన్న విశ్వవిద్యాలయము కోరిరి. ప్రభుత్వము వంతులు గూడ 84 పాటి అయియున్నాడు. ఆరాత్రియైన నోట్సును ముద్రించి ఉపయోగించుచున్నారనే నేరము వీరిమీద మోపబడినది.

ఈ కేసును విచారించిన న్యాయమూర్తులే ఈ నేరము మునుపటి విచారించిన న్యాయమూర్తులు జాక్కునుగారు వచ్చి ప్రస్తుత అప్పీలేషను గూర్చి గౌ. కౌన్సిలరులను ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు విడిచి.

శ్రీమాను యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారికి సన్మానపత్రము

ఆంధ్రులారా! అంతర్వైషమ్యములను మరచిపోము

శ్రీమాను శ్రీనివాస అయ్యంగారి ఉపన్యాసము

శ్రీమాను యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఆరోగ్యము తొరకు విరోధాభివేదమును బోధించుచున్నప్పుడు ఇదియనుకల్పరతో పంపుచువారు నిన్ను నా నుంకాలను 8 గంటలను 8 గంటల వాద బలాన్ మెలాపూరునందు శ్రీమాను అయ్యంగారికి పట్టాన పత్రము నొసంగిరి. శ్రీమాను యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రద్దీకు వచ్చిరి. ఆరోగ్యమును మరల బియ్యము, గౌ. వేమవరపు రామదాసుగారు గౌ. విద్యారాజు మొదలియారగారు ఓ. కందసామి చెట్టిగారు ముక్తయ్యానడిగారు, మొదలగు వారల సమక్షమున శ్రీమాను యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు కల్పరతో పంపు త్యాగదత్త పట్టానపత్రము జరిగిరి.

భారతదేశమునకు పూర్వ జ్యోతిషమును చేర్చుకొని భృగుయమునకు కష్టములును పాటింపక నిరంతరము సేవ చేయుచున్న మీరు విరోధాభివేదమును బోధించుచున్న మీరు చేసిన దేశసేవకు మిక్కిలి కృతజ్ఞులమని తెలుపుచు మీకు వందనము లర్పించుచున్నాము.

దేశమును మంచి త్రోవయందుంచుటకు మీరు చేయుచున్న గొప్ప కృషిని మేము పేర్కొనుట అనవసరము. త్యాగశీలురము, దేశసేవార్థమున ఇతర ప్రజలను ఆదర్శప్రాయముగ నున్న మీరు మా సమక్షమున కన్యతను చూడటమే కడుంగడు పంతోమమును గవ్యము ఆహ్వానించుచున్నది. మీ యొక్క నాయకత్వముచే నూతన భయర్య, ఆశ్చర్యము, పరాక్రమమును దేశములకు ప్రాప్తించియున్నది.

భారత మాతకు ఉపయోగపరమైన నేన నిరంతరము చేయుచున్నాను, విరోధాభివేదమునకు నాతన తక్షణముగ గవంతుడు మిమ్ములకు ఇచ్చితి పత్రము!

మద్రాసు } ఆంధ్ర ప్రదేశ్,
1-5-28 } ఇండియన్ కల్చరల్ పంపునందు.

తమవారి పేర్లను పేర్కొని రామమూర్తి అయ్యంగారు శ్రీనివాస అయ్యంగారి గూర్చి ప్రసంగించు శ్రీమాన్ అయ్యంగారు 6, 6 సంవత్సరములనుండియు మద్రాసు రాష్ట్రమునకు ప్రసిద్ధ నాయకులుగా మన్ననలందు.

జాభ్యుదయమునకు మాత్రం భావించుచు అయ్యంగారికి శీతీభవన బోయింగు, రాజకీయంగమందు నూతన యుగము ప్రారంభింపజేసి తన కక్షిసామర్థ్యములను, త్యాగమును బహిరంగపరచుటచే ప్రభుత్వమును ప్రతిహేయించుచు తిరస్కరించుచున్నట్లు విన్నవించిరి. నూతనమార్పుకే ఉత్సాహమును పుట్టజేసిన ప్రతిపక్షపాతిమందును కనపించుచున్నాను. దేశసేవకు పీఠికీయమును భారతదేశ ప్రజలకు దుబాటుగా నుండి, నూతన ఆరోగ్యము కల్గి కలుగుటకే గాక ఇంకనితరకారములను గూడ మీరు విరోధాభివేదమునకు బోవుచున్నారని రామమూర్తి అయ్యంగారు తలచిరి. హిందూ దేశమునగూర్చి ఆయా దేశములు యే విధముగా తలచుచున్నారో గ్రహించి ఇంకనితరమును నూతన విషయములను తెలిసికొనియెప్పుడు ప్రభుత్వముతోను, ఆరోగ్యముతోను అయ్యంగారు స్వదేశమును చేరగలరు. ఆ కేసును విడిచి దివల విరోధాభివేదమునుకు నిలిననూ భారతదేశమునగూర్చియు భారతీయుల ఆశ్చర్యములనుగూర్చియు ఆభివేదములయందున్న దురభిప్రాయములను మాంద్యము తగ్గలేదు. కాని శ్రీనివాస అయ్యంగారు వంటి ధీరులను పదేదేవిరోధాభివేదమునకు సరిపి అచ్చటల మాంద్యమును పోగొట్టుటవలెను, భారతీయుల నిరుసుండి మేల్కొనజేయువలెనని చెప్పిరి.

శ్రీనివాస అయ్యంగారు సన్మానపత్రమునకు ప్రత్యక్షతరంగా వారినభినందించుచు నిల్చుజేసిరి.

మీరు దయతో నా కొనంగిన గౌరవమునకు మిమ్ములను మిక్కిలి అభినందించుచున్నాను. కేరళ ఆరోగ్యముకొరకే ఇంగ్లాండు దేశమును బోవుచున్నాను గాని మరేవిధమున కారణము నా కిప్పుడు గోచరించుటలేదు. అధ్యక్షులు నడిచినట్లు ఒకపనిని సాధించుటకై యచ్చటికి బోవుటలేదు. ఈవిధముగ విదేశయాత్రలకు బోవుటచే యధ్యక్షులకు భాగం సంసిద్ధులగు నట్లు జేయును. ఇతర దేశములనుగూర్చున్న సృజితీయుల ఆశ్చర్యములను మరచిపోవాడను. భారతదేశమునగూర్చి ఆంగ్లేయులు తలచు విధమును ఈ నాయత్వము తెలిసికొనగలుగుదును. ఆరోగ్యము అభివృద్ధియై నూతన విషయములను తెలిసికొని మరల ఇండియా దేశమునకు వచ్చినచో ఇచ్చటల యుగమును ఆత్మత్యాగముతో పాల్గొనవచ్చును. సి. పి. రామమూర్తి అయ్యంగారువంటి మహానీయులు గూడ స్వరాజ్యోన్మయము చేసిననుకూడను బహిరంగపరచుచున్నాము.

మే 2: మైసూరును బహిరంగపరచుచు నయ్యంగారు గౌ. ఎం. కె. వలెను. ఇంకొకటి చేసేయ గౌరవమును కాపాడకలగుదును. ఈ బహిరంగము కాపాడకలగుటకై ప్రభుత్వము 6 గంటల మిక్కిలి ఆవశ్యకము ప్రస్తుతము గౌ. ఎం. కె. గౌరవము గౌ. ఎం. కె. వలెను తలచుచున్నాడు. కాని నేను వచ్చుచున్న సమయములలో నేను చేసే ప్రయత్నములు నా పురుగుగాక.

ఆంధ్రులారా! అంతర్వైషమ్యములను మరచిపోము

మైసూరు హిందూ విద్యాలయము గౌ. ఎం. కె. వలెను.

ఆంధ్రులు: మైసూరు అన్యధావలన, ఇంతకాలము నరకు వా యెడల నేను గుర్తిస్తాను ముఖ్యము నా తలచుచున్నాను. ఇంతకాలము మైసూరుకు తీసు. ఆంధ్రుల ఆశ్చర్యములను గుర్తించి నేను మైసూరుకు సహాయము జేసియున్నాను. ఇంకొకటి మైసూరు గూర్చి మైసూరు నాను. కనుక నా యెదురు దురభిప్రాయము కలిగి నేను చేసే ప్రయత్నము వికృతము కలిగి వనిజేయుటకు చూపుచున్నాను. ఇంతటి తీవ్రమయ్యులను మనమే సోమంగ నంతుడు. నాకు ఆంధ్ర తిమ్మేశ్వర తల్లి ఆను భేదము లేదు. ఆంద్రులు సమానులే. ఆంధ్రుల నావలె మైసూరుకు తీసు చివర వరకు నా భారతీయులు గాక యుండవలెను. ప్రాంతా ప్రాంతాతర తారతమ్యములు: పాటింపరాదు. ఈ సమస్యను పూర్తి చేయుటకు చాల ప్రయత్నించితినికొంత ఎంకు జయ మొందతిని. ఒకపార్టీయందే భిన్నాభిప్రాయములు కలిగి యుండి పని జేయుట కంటె మంచి ఉద్దేశ్యములలో దుర్బడిన పార్టీయందే యేకమై ఆంద్రులను ముఖ్యమైన సమస్యను కమిషనును బహిరంగపరచవలెనని ఆంద్రుల మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను.

సభాపతిగారి, అయ్యంగారి అభినందనములతో సభ ముగిసెను.

భారత మహిళా సంఘము

భారత శాసనసభా సభ్యత్వము

భారత శాసనసభా సభ్యత్వము శ్రీమత్ నా మిశ్రము చేయుటకు భారత మహిళా సంఘము పంపిన కోర్కెను వైస్రాయి గారికి ప్రత్యక్షము చేసిరి:— "భారత మహిళా సంఘము గౌరవప్రకార మొనర్చుటకు వైస్రాయిగారి కధికారము ప్రస్తుతము లేదు. ఈ ప్రత్యక్షము చాలనిరాక బట్టింది. ఈమయముల వైస్రాయిగారికి తగినయధికారము గలిగియున్నాడు గనుక యిచ్చించుచున్నాము అని మద్రాసుభారత మహిళా సంఘ కార్యదర్శిగారు ప్రకటించుచున్నారు.

బాబ్లీ సత్యాగ్రహము

ప్రభుత్వపు నిరంకుశ చర్యలు

బాబ్లీ, మే 1:— సత్యాగ్రహద్యమమునందు పీఠా సత్కర్త పంచేయుచున్న తులారావ్యాసగారు 477 సెక్కుల క్రింద ఆరెన్సుజేయబడిరి. వల్లభాయి పటేలుగారికి పీఠా వడి భుజముంటివార, కోర్టులో హాజరయ్యెదనని వాగ్దానము చేసి ఒడంబడిక యిచ్చిన మీనట విడుదలచేయబడిరి.

వల్లభాయి పటేలుగారుకూడ ఆరెన్సుజేయబడుచునని చేయబడినచో బాబ్లీ సత్యాగ్రహాంధిగాను, సుభాను చంద్రబోసుగారుగాని జమ్నాలా బహాదూరుగాని నాయకత్వము వహించెదనని చెప్పకొనుచున్నారు.

భూములను సర్కారుకు దాఖలు చేసే సర్కారు నేతము చేసికొని, పటాలములను తీసికొని వచ్చి పతాకములను అధిన పరచెదనని వదంతిగా నున్నది.

వల్లభాయి పటేలుగారు ఒక గొప్ప బహిరంగ సభలో ఉపన్యసించుచు బాబ్లీ తాలూకా రైతులు చెక్కుచెదరక పోరాడుటకు నిశ్చయించిరినని నిర్దుష్టమైన త్యాగముచేయుచున్నట్లు యున్నారనియు చెప్పిరి. (శ్రీ ప్రె.)

బాబ్లీ, మే 2 తేదీ:— కంకరగారి కుమారులను విచారణకు వచ్చును. (శ్రీ ప్రె.)

తిరుచనాపల్లిలో కలరా

కాశీవంశ నెర్రాణమునకు సంబంధించిన కూలీల మకాంను కలరా వ్యాధిచే నలుగురు చనిపోయిరి. నివారణ యత్నములు జరుగుచున్నవి.

గోల్లెల విల్లుపురం మధుర పోదనూరులందు కార్మికుల యిబ్బందుల పరిశోధన పంపులను దక్షిణాంధ్ర యై లెస్సీ జిల్లాగారు స్థాపించుచున్నారు.

ఆంధ్రపత్రిక

1923 సం॥ మే నెల 2-వ తేది

బుధవారము

బా ర్ డ్ లో

సత్యాగ్రహము

శ్రీకృష్ణ

బార్డోలీలో ప్రారంభింపబడిన సత్యాగ్రహమును శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారు ప్రధాననాయకులుగా నుండి నడిపించుచున్నారు. ప్రతి విషయమునను గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారమే కార్యములన్నియును జరుగుచున్నవి. వెనుక 1921 లో గాంధీమహాత్ముడు బార్డోలీయందే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింప దలచెను. అపుడే గుంటూరులో దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిరి. గుంటూరు జిల్లాలో ఆంధ్ర సోదరు లపుడు చూపిన ధైర్యసైర్యములును మహాత్మాగమును లోకవిదితము లైనవి. ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చీరాలలో అద్భుతముగ పనిచేసి చీరాలకు స్థిరస్థాయిగు కీర్తిని గడించిరి. అట్టి మహావీరుడు ఆంధ్ర మాతచార్యాగ్రహమువలన నేడు ప్రబలవ్యాధిపీడితుడై విస్మృతుడై అసహాయుడై శత్రుమాత్రావశిష్టుడై యుండుట తలచుకొనిన నెట్టికఠినాత్ముని కైనను సంతాపము జనింపక మానదు.

గుంటూరు చీరాల వీరులు 1921 లో పెల్లడించిన అద్భుతసాహసము ఆంధ్రలోకమునకే గాక ప్రపంచమున కంతకును కూడ సువ్యక్తమైనదిగాన ఆవిషయమును ఆంధ్రు లెన్నటికిని మరువజాలరు. దానిని స్మరించినచో వెనుక బార్డోలీలో గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపదలచిన విషయము వెంటనే స్ఫురణకు రాగలదు. అపుడు చోరీచోరాలలోను బొంబాయిలోను చెన్ననగరమునందును మరికొన్ని స్థలములందును కొందరు దౌర్జన్యమునకు గడంగుటవలనను ముఖ్యముగా చోరీచోరా దౌర్జన్యమువలన పెక్కుమంది దారుణమరణములకు పాలగుటవలనను మహాత్ము యుద్ధమమును విధిలేక విరమింపవలసివచ్చెను. అసహాయోద్దమ వైఫల్యమున కదియే కారణమై నదను విషయము నరిగాదని మహాత్ముడు పలుసారులు హెచ్చరించియుండినను పలువు రిప్పటికిని అట్టి నమ్మకమునే కలిగి యున్నారు. పిమ్మట మహాత్ముడు కారాగృహమున కేగుటయు స్వరాజ్యపక్ష సేర్పడుటయు శాసనసభలవ్యామోహము మొండగుటయు అసహాయోద్దమము నాయకవిరహితమైనామమాత్ర మగుటయు నేటికి చారిత్రకవిషయములే యైనవి. అటుపిమ్మట మహాత్ముడు కారాగృహముక్తుడై వచ్చినను పశ్చిమంబున పరికించి ధైర్యసాహససత్యాగ్రహముతో సంబంధించిన యుద్ధమమును సాగించుటకు జనసామాన్యము సంసిద్ధముగా నే యుండినను విద్యాధికులు విముఖులుగా నున్నారని గ్రహించి రాజకీయములను పరిత్యజించి కేవల రాజ్యావిధానమునందే దీక్షబూనిన విషయము పాఠకమహాశయులకు విదితమే. అస్పృశ్యతానిర్హూలనము, ఖద్దరు, మద్యపాననిరసనము మున్నగు విషయములనుగూర్చి ముఖ్యముగా ఖద్దరునుగూర్చియే మహాత్ము డప్పటినుండియు సనిచేయుచుండెను. ఈవర్షితులనుబట్టి చూడగ 1921 లో ప్రారంభింపదలచిన సత్యాగ్రహము మరల నింతతీరలో ప్రారంభింపబడునని యూహించుట కైన నెట్టియవకాశమును లేకుండనుండెను. కాని అచింత్యాదృశ్యతకేసంపన్ను డం పరమేశ్వరుని లీలలు అల్పజ్ఞులు నల్పశక్తులునగుమానవుల కగమ్యములు. ఆమహాప్రభువు అఘటనాఘటనమధుడగుటకేసి తలవణితలంపుగ సత్యదృశ్యతచిత్రసంఘటలను గావించుచుండును. అట్టి విచిత్రసంఘటనము వలననే నేడు ఆబార్డోలీయందే మరల మహాత్ముని ముఖ్యశిష్యుడగు శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలు గారే యీ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట తటస్థించినది. బార్డోలీలో ప్రభుత్వోద్యోగులు అక్రమముగ భూమిసీస్తును వృద్ధి నొందించుటయే యీ సత్యాగ్రహమునకు నన్నిహితకారణముగ గనుపడుచుండుటవలన నది కేవలము స్థానిక మను దుర్భిమ పలువురకు కలుగవచ్చునుగాన ఆంధ్రసోదరులట్టి దుర్భిమ కెన్నడును పాలుకాగూడదని మేము నొక్కి వక్కాణించుచున్నాము. ఇది అఖలభారత దేశమునకు సంబంధించి నదే గాని కేవలము బార్డోలీ మండలమునకు మాత్రమే సంబంధించినది కాదనుటకు బార్డోలీ పూర్వచరిత్రయే ప్రధానాధారము. గాంధీమహాత్ము డావీరక్షేత్రమును వెనుకనే సంసిద్ధము గావించెను. ఆమహానాయకుడు నాటిన బీజము లచట బాగుగా వేరునినవి. ఇపు డాతపస్వి ముఖాపూర్వకముగ సత్యాగ్రహమునాశీర్వాదింప ననుటకుతనముఖ్యశిష్యుడగు శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారిని ప్రధాననాయకునిగా నియమించుటయే ప్రబలతమ నిదర్శనము. ఇట్టి మంచితరుణము భారతీయులకుహాభాగ్యమునప్రయత్నముగ భగవదనుగ్రహమున చేకూరినది. ఈతరుణమున భారతమాత బిడ్డలందరును శక్తివంచన లేకుండ సర్వవిధముల తోడ్పడి యీ సత్యాగ్రహము జయప్రదముగ ముగియునట్లు చేయుట ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. భారతీయుల భావికళ్యాణ మీ సత్యాగ్రహ విజయముపైనే అధికముగ నాధారపడియున్నది. భారతీయుల అలసత్వమున సీసత్యాగ్రహము విఫల మగుటయే తటస్థించినచో నిరంకుశోద్యోగులు మూడవకన్ను తెకచెద రనుట నిస్సంశయము. ఇట్టిమహోద్దమముయొక్క ప్రబలతమ ప్రాముఖ్యమును భారతీయులు యావన్మందియును ఆంధ్రసోదరులును గూడ నరిగా గ్రహించిన ట్లగపడదు. ఇది కడుంగడు శోచనీయము. ఇట్టితరుణమున దేశమునం దంతటను వెల్లడికావలసిన అమితోత్సాహ మింకను కొంచెమైన గోచరింపకుండుటకు మే మెంతయు చింతించుచున్నాము. తొల్లి స్వరాజ్య పతాకమును గూర్చి నాగపూరులో సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడినపుడు దేశమునందంతటను అత్యధి

కముగువీరానేతము ప్రకృటమైనది. ఆంధ్ర ద్రవిడ ప్రముఖ వివిధ రాష్ట్రములనుండి యెందరో యువజనశూరులు నాగపూరును కేగి సత్యాగ్రహమున పాల్గొని కృష్ణజన్మస్థానమున తప మొనరించి యుండిరి. ఆనాగపూర పతాక సత్యాగ్రహముకంటెను గూడ నిపుడు బార్డోలీలో ప్రారంభింపబడిన సత్యాగ్రహమే ముఖ్యతమ మని మాసోదరులు బాగుగా గ్రహింతురు గాక. నిరంకుశోద్యోగులచయత్నము బార్డోలీలో కొనసాగినచో నితర ప్రదేశములందు మాత్రము వారు తమ నిరంకుశత్వమును వెల్లడింపక మిన్నకుందురా? పొరుగువానిగృహము పరశురామప్రీతి యగుచున్న నాకేమని ప్రక్కయింటివాడు మిన్నకుండినచో ఆగృహము నాశుతిగొనిన వీతిహోత్రుడు దానిపైనుండి రెండవ యింటిపైకిగూడ నొక్కగెంతు వేయక మిన్న కుండునా? ఈ పరమరహస్యమును సోదర లందరును సతిగా గ్రహింతురు గాక.

బార్డోలీలో భూములవలన వచ్చుచున్న ఆదాయమునుబట్టి చూచిన నిటుల పన్నులను హెచ్చించుట కెట్టిన్యాయమును లేదని అచటివ్యవసాయదారులు నమ్ముచున్నారు. భూములవలన లభించు నాదాయముతో పొలములలో పాటుపడువారు తమకుటుంబములను పోషించుకొనుటయేగాక భూములసారమును వృద్ధి నొందించుటకు తగినయెరువులనువేయుట విత్తనములనుకొనుట పంటలులేనికాలమున కుటుంబపోషణమునకు కావలసిన పదార్థములను సిద్ధపరుచుకొనుట మున్నగుపనులనుగూడ జరుపవలసియున్నది. ఇపుడు వచ్చుచున్న ఆదాయము ఈపనుల కన్నిటికిని సరిపోవుచున్నదా? వ్యవసాయదారు లప్పలపాలగుటలేదా? సాలన కాసుశెలలు వ్యవసాయకులు పనులులేకుండ మిన్నకుండవలసివచ్చుటచే వారికొకపూటయైన కడుపునిండ కూడులభించుటలేదనియు భారతదేశమునం దట్టివారు కోట్లకొలదిగా నున్నారనియు, అట్టివారికే ఖద్దరు ఉద్యమము ముఖ్యముగా నిపుడు జీవనాధారముగా నున్నదనియు గాంధీమహాత్ముడు విధివిరామములు లేకుండ ఎంగుముండియా పత్రికాముఖమున చాటుచుండుటలేదా? బార్డోలీలో మాత్రము వసుంధర నిత్య పంటల నొసంగుచున్నదా? లేదు. తదితరరాష్ట్రములందు వ్యవసాయకు లెట్టి దుస్థితికి పాలగుచున్నారో, బార్డోలీవారును అట్టి దుస్థితికి పాలగుచున్నారు.

ఈ బార్డోలీలో నిదివరకు విధింపబడిన పన్నే దుర్భరముగనున్నదనియు, ఇపుడు మరల హెచ్చించినచో బ్రతుకుటకే ఆధారముండదనియు నచటి రైతులు ఘోషపెట్టుచున్నారు. కాని వారి మొర నిరంకుశోద్యోగులచెవుల కెక్కుటలేదు. అధికార ప్రతిష్ఠాసంరక్షణమే ప్రధానమని వారు భావించుచుండుటచే న్యాయాన్యాయ విచారణకు విముఖులై యున్నారు.

సత్యాగ్రహము అతిశాంతముగను దీక్షతోను సంపూర్ణత్యాగముతోను అహింసా నిరతితోను సద్భావముతోను భగవంతునియందు సంపూర్ణవిశ్వాసముతోను మర్యాద సత్కరింపకుండను నిరాదంబకముగను ఈ పవిత్రోద్దమమును కొనసాగించుచున్నారు. గత ఏప్రిలు 21 వ తేదీని శత్రుగ్రామమున డిప్టీకలక్టరు మరి 14 గురికి భూములను

శ్రీ. శ్రీకా జగదానంద కారక కరుణాకర, ఉమామహేశ్వర నిత్యం సంరక్ష్యతాం వధూవతా.

శ్రీమతి చిరంజీవి సాభాగ్యవతి కామాక్ష్యంబా కల్యాణము

శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి తపశ్ఫలమును వరప్రసూతియు నేకపుత్రికయు నగు ననుంగు సోదరి శ్రీమతి చిరంజీవి సాభాగ్యవతి కామాక్ష్యమ్మకును పంతులవారి మేనల్లుడగు చిరంజీవి శివలెంక శంభుప్రసాదమునకును నేడు బెజవాడలో దుర్గావిలాసమున జరుగుచున్న శుభకళ్యాణ సందర్భమున నాంధ్రపత్రికా సంపాదక వర్గమువారు ప్రియసోదరికి పెండ్లికాన్కగా నంపిన మంగళాశీర్వాద పద్యపంచరత్నములు.

సీ స మా లి క

శ్రీరమా కమలజ శ్రీకంఠ దేవేంద్ర ప్రముఖ దేవార్చిత సదకమలుడు
అఖిలలోకంబుల నవలీల నృజయించి రక్షించి పాలియించు రాజరాజు
అతులితాచింత్య నన్నతిపాత్ర నిరుపమ శక్తిసంపన్నుడౌ నర్వసాక్షి
జ్వలదనంతానంత సకలకళ్యాణ న ద్దణనిధి యాజగద్గురులగుడు
అమరు లనురులు మధియింప నానుదాద్ధి నవతరించిన జగదంబ నాదిలక్ష్మి
పరిణయంబైన పెండ్లి కుమారుడు హరి కరుణ నోముత వరవధూవరుల సతము.
ఏతల్లి కడగంట నెలమి ఏక్షించిన బ్రహ్మపదంబైన బడయ నగునో
కినుకతో నేమాత కనుగొనినంతనె హరుడైన పదవిని దొరగు నొక్కొ
ఏభక్తురాలు నర్వేశ్వరు బహురూప ములతోడ సతతంబు గొలుచునొక్కొ
విష్ణుమాయ యనంగ విఖ్యాతయై నర్వ జీవుల బంధించు దేవి యెవరో
అఖిలమంగళదాత్రి యా యాదిలక్ష్మి మంగళపరంపరల దా నొసంగు గాత
సరవి శివలెంక శంభు ప్ర సాదమునకు మాయనుగుముద్దుచెల్లి కామాక్షి కెలమి.
ఆదిదంపతులైన అలక్ష్మిమహాలక్ష్మి నారాయణులు కృపావారినిధులు
తొలి నృప్తి చెలువుగ వెలసినయా సరస్వతి వారిజాననల్ సదయమతులు
అలనాయు హనుమ భీ మానంద తీర్థాఖ్య బరగు భారతిముఖ్య ప్రాణవిధులు
తా మహర్షి శలును తారక మంత్రంబు జపియించు పార్వతీ శంకరులును
రోహిణీశతకరులు, నరుంధతీ వ సింహులు, రతీమనోజులు, శ్రేష్ఠు లైన
వరపురాణదంపతు లెల్ల వరము లొసగి తనిపెడరుగాత దయ నూర్చు దంపతులును.
శ్రీహరి నిరతంబు చిత్రాబ్జమున నిల్చి నత్పేరణంబును నలుపుగాత
శ్రీరమాదేవి తా సిరిసంపదల నింపి అరిషట్కము నడంచి యరయుగాత
అలసరమేష్ఠి దీ ర్హాయు వొసంగుత, బలము నొసంగుత వాయుమూర్తి,
తల్లి సరస్వతి యెల్ల విద్యల నిచ్చు గాత, భక్తి నొసంగు గాతే హుమ,
అశ్వినలు మహదారోగ్య, మర్కండము విమలతేజంబు, నన్నిష్ఠ విబుధవరులు,
విష్ణు పతి కార్యసిద్ధియు, వెలయ నొసగి సాకెడరుగాత సతత మీ నతివతులను.
మహితసంపదలతో మాచిన్ని చెల్లెలు మాతృగర్భమునుండి మహి జనించె
తలిదండ్రులకు గూర్పు తా నేక వరసుత, తనయ యైనను తానె తనయుడైన
నగుగాని జనకుని యండ నుండినపుత్రసంతాన మమితమే సరవి గనగ
గాన మాబోంట్లము గలము సోదరులము చిన్నారికి నటించు చెప్పగలము
అందు సంపాదకులము మే మగుటజేసి ఆంధ్ర పత్రిక పేట సభిక్రమే
పద్యరత్నములనె కాన్క బంపినాము, చెల్లెలికి పెండ్లివేళను చిత్త ముర.
గీ. చంద్రునకు నూలిపోగన్న నరణి వీని, సోదరి! స్వీకరింపుమా ఆదరమున
మనసు గాదె ప్రధానంబు, మాధవుండు పడికెడటుకుల కెంతయు ప్రీతి గనడె.

ఇట్లు ప్రీతిపాత్రులు,

ఆంధ్ర పత్రికా సంపాదక
సోదరవనిజక వర్గమువారు.

చెన్న పురి.
2-5-1927.

ఆశీస్సు

కా. శ్రీకృష్ణున్ మదిఁ గోరి పూజ లొనరిం
చెన్ రుక్మిణీదేవి తా

నాకాత్యాయనఁ దల్లిఁగాఁ దలఁచి; యా
యాత్యామహాదేవిపూ

జన్ "కామాక్షి"కి భర్త నుయ్యె భలిరే!
"శంభుప్రసాదండు" నే;

డింకన్ దుర్గయై దుర్గమై నిలిచి యెం
తే వారిఁ గాపాడుకన్ !

మ. ప్రజ లెల్ల దను మెచ్చఁగా నీరియు న
క్రాంతంబుఁ బెంపొందఁగా

వృజింజెల్ల నడంగఁగాఁ దనదు చా
రితంబు గంభీరమై

నిజసాధున్ గను కృష్ణవేణి యన న
స్నేన్ వానిఁ గామాక్షి కాం

మఁ జిరఁజీవిగ భర్తఁ గూడి పనుపుకా
కోభిల్ల సౌఖ్యంబులన్

కా. ఆనీతాపతి కాపదత్ దొలఁగ న
వ్యాజానకంపంబుతో

దానోహ మ్మని రామమద్రఁ గొని యు
ద్యద్వాహువర్మంబుతో

నేపన్నుఁడు సాధ్వీ కా ప్రభటు డై
యిష్టార్థమల్ గూర్చునో

యానుశ్లోకఁడె యీవధూవరుల ని
త్యశ్రేయముల్ గూర్చునో

ఉ. పాలను నీరును గలియు

భౌతిగఁ బ్రేమఁ జెలంగుమక పదా
లాలితనూత్నదంపతు లి

లన్ గిడు సౌఖ్యము లందనేర్తు ర
వ్యేరల; నాత్మభర్త నిలు

వేల్పుగ భక్తి ని బూజనేయ నీ
తాలియె రామరత్న యగుఁ

దభ్యముగా నిక శంభుకర్మకన్.

ఉ. పిల్లలతల్లి వై వలగి

పెద్దల యొద్దను భక్తి గల్గి వ
ర్ణిల్లుము; "కాశీనాథకల

దివ్యమహిమ వికాల కాఖ్యం
దల్లుఁడు గూఁతురున్ గనఁగ

నయ్యెను జిల్కయు గోరువంక నా
నల్లదె చూడు" మన్న గతి

నమ్మరో! భర్తను భక్తిఁ గొల్పుమా!

శ్రేయోభిలాషి,
వామన.

* * * *

సీ. కాశీనాథకులజ కామాక్షికిని నీకుఁ

దీప్తుఁ బూర్ణవయసు నిమ్ము గడుర
నినుఁడు ననవరతము నింపుగ నీకన్య

కనకుకరము లంబ పథుము క్రోలి
ననలఁ గాచినటులు ఘనతతోఁ గాయమ

నాలోగ్యమును మేన నంటఁజేయు
శివలెంకప్రభవుడై సిరిఁ గాయశంభుప్ర

సాదనామన కగ్ని సాఁగి మొక్క

గీ. పిరి నొసంగుత దేవతావరుఁడు మొదలు
మూఁడుకోట్లగురులను మోద మొంది

యగ్నిముఖమున నాహుతు లొగించి
దంపతులఁ గాయ నానంద వింపు మీఱు.

గీ. సగముదేహము గైకొన్న స్థాణుప్రేమ
కాశీనాథునివంశానఁ గలిగి ప్రేమ

శివునిలెంకనవంశజనేవఁ గన్న
ముత్తయిం బు "కామాక్షి" ముదితఁ గ

గీ. కమలనాభుండు తొమ్మునఁ గట్టికొనిన
కమల "కామాక్షి" పరిణయకాముడైన

విమలశంభుప్రసాదుఁ డకా విప్రవంశ
కమలయశమును వైశ్వర్య మందఁ జేయు.

గీ. కాశీనాథావ్యయంబునఁ గలిగినట్టి
కుక్తిజం బగు కామాక్షి నుందరాంగి

నాడుకం బగు శివలెంక నామజలధి
జాతు శివభువనాదుని జలమ జేరి
వారములె బగతి విహార మొంగు.
సీ. నాగేశ్వరరాజ్యయం జలమ నవ్వర్థ
మిలమి దానమధ్యమలమ జాపు
దానకంకంబు దంపతులకు నిన్ను
నాత మైశ్వర్యంబు ఘనత మొందు
బీదలపంకజావరం బిద్వర
కిన్ను నాయుర్యాగ్యమింపు మీల
దేశ సీమారతి ధీత నోపగను
భావ సేవయూ భాగ్య మొసంగు
సీ. నాతి మించును బండెరువుయందు
దేశమంతట గల్గించి దృఢముపలుకు
గీర్తిం దుండు నంశశీమూర్తులకు
అమృత మమరంగ నొసంగు నలరజేయు.

ఇట్లు

(శ్రీయోధిలాపి,

వెంకట కుటుంబయ్యశాస్త్రి.

శా|| శ్రీమం డీశ్వరదామయంకు సకల

జ్ఞేయంకం దాద్యుడు

వేదాతీతుడు వేదవేద్యుడు లన

దేవస్వరూపుడు నై

మోదం బొప్ప జగంబు లేజవరమా

తుం దివకామరథము

క్రీడియపు లీలధూరంబులకు

కేహర్ని రక్షించుట!

చ|| సీతమిగు నానురాగమున

దీర్ఘ తరాయరభిష్టకీర్తి

నుదులిర భాగ్యభోగ్యముల

కుభ్రహితకర్మరదంబుకాంతుల

బరగి సుపుత్రపౌత్రులఁ బ
పాత్రుల నెతయొక గాంచి యాధూ
వగులు కరంబు వరిల శి
నంకరఁ జెందయొక వ్రీతి శీలతవ!
సీ|| చంద్రు వెంటాడెడి చంద్రికచందాన,
ననుమలదాంపత్య మలకఁగాక
మలయచందనముఁ గల చల్లచనములు,
హృదయానురాగంబు గురుఁగాక
దోసపంబుబోలె తోఁమా పుత్రపా
త్రాడిపత్నీతాన వలకఁగాక
ఆదిమదంపతు తా పార్వతీమ
మేకులట్ల చిరాయు వెనకఁగాక

గీ|| సోముకడఁ గామాక్షిదత్తమతిల్లి

పూతగణపతి యగుచు శంభుప్రసాద

వరనితో నాయురారోగ్య-భాగ్యభోగ్య

మలమ సాభాగ్యవతి యులు చెలఁగుగాత!

హో శ్రీశంకరపద్మబంధ సీసపద్యము

సీ|| గీర్వాణీవల్లకి రామః రజిః బు

ద్యుకధూతః సగీతాళి పాల్ప

వల్లంబుపాటవాకర్ణ సంజనితోరు

కాతుకంబు సానాయి గ్రాంఠిలప

నూరిక జగతి జోతై నమగద

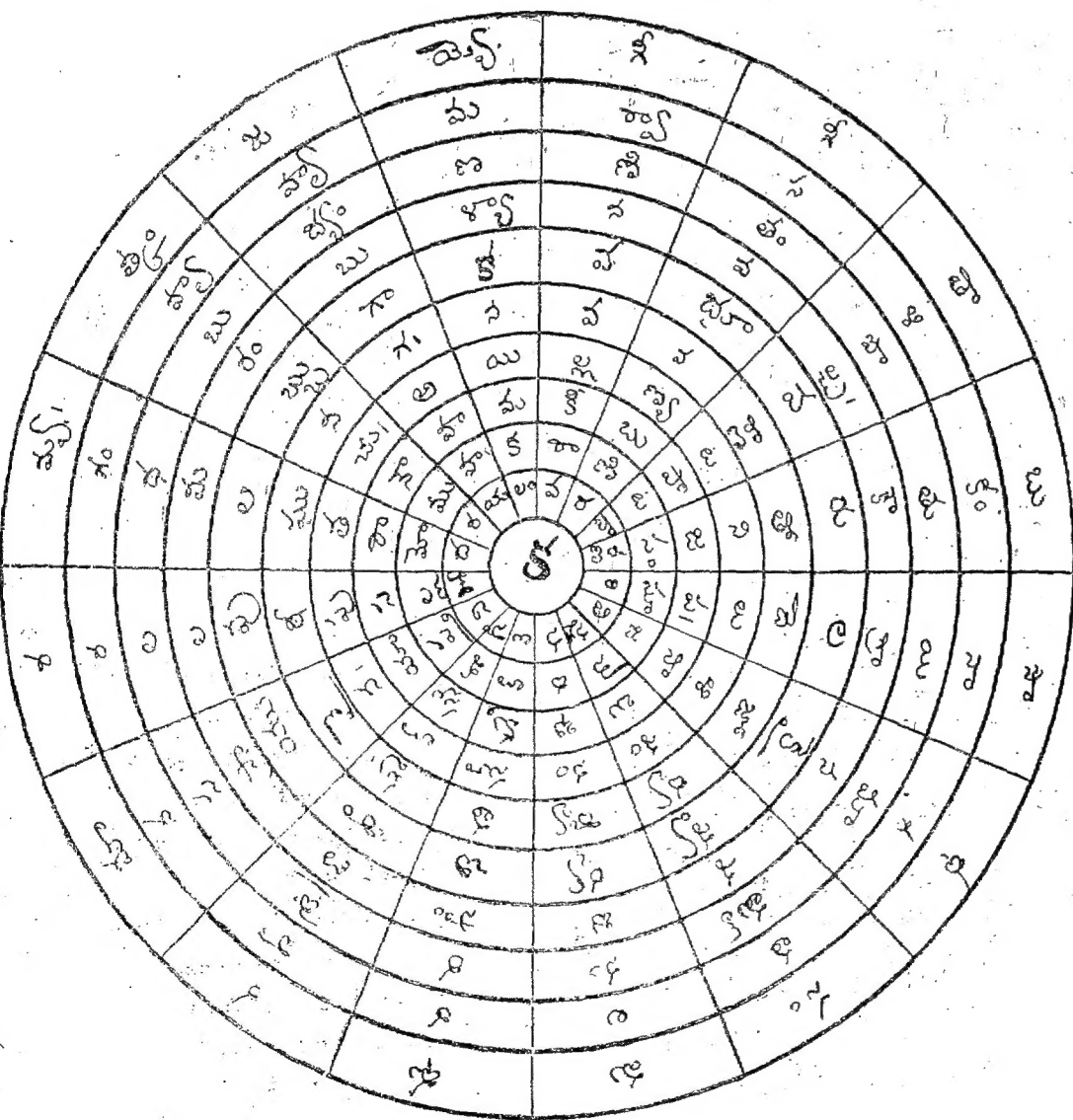
వంతతుల్ శక్త్యవ్యక్తంబు వెన్న

కనదభినంద్యర్య జవలమధురవాం

చిత్రసూక్తు లొకక నాకిన్ను లొప్ప

1. గీ|| రాణ దైవాలు మానవప్రాయం లైన
యా ప్రవీణికోలపపులిపు లలర రమ్య
గంధ మలఘుకరా మోదకరము నొదు
నబ్బురంబు హృత్కంజహృద్యంబు గాఁగ
అనాహ! యకలంక మయన క-శ్యాణ మయ్యె.

నాలుగవ పద్యముయొక్క యాకృతి

శ్రీ. గాంధీ గౌరవ గానమాధుర్యంబు,
వీనులవిం దయ వెలయుమండ
వివిధవిధాంచితి విన్నవ శ్లోతన
తతి శీతపర్వ మై తనరుమండ
ఘనసారమిత్రాగణచందనోత్కర,
శ్రీప్రసాదలకు పంక్తి గొల్ప
ఏలాలపంగజాతీలసత్తాంబుల
ములు జిహ్వ కింపు సొంపులు ఘటించ

గీ. వివిధఫలపుష్పవ్రతోభిరము లైన
వెండిపండ్లు మేవల వేసవ మార్ప
గరము పంచెడియాష్టావకరము గాఁగ
నూతువెండి వేళోద్ధాతం దొనర్చె.
శ్రీరామ వీరబ్రహ్మకవి

శ్రీ. శ్రీలక్ష్మణమనోహరుడు - చెల్వలరాఁగ నిష్ఠసిద్ధులకా
జాల నొసంగుదుక సతము-చల్లనిమాపులఁజూడఁగా;జనల్
మేలు! బిల్! సెబా! సనఁగ-మేటినుఖంబుల నూత్న దంపతుల్
దేలుచు సంతతిం బడసి - లేజనుతోఁచులకింతు గాపురక!
ఇట్లు శ్రీయోధిలాపి;
బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్య.

శ్రీయుత దేశోద్ధారక శశీనాథుని నాగేశ్వర
రావు పంతులుగారి నన్నిధికి బాపట్లలోని శంకర
విద్యాలయ సంఘసభ్యులును, పోషకులును

సమర్పించిన విజ్ఞాపన

ఆశ్రయవశయా!
మొదట 11 సంవత్సరములక్రిందట సిడినొడిన శ్రీ. శ్రీ.
పరమహంస పరివ్రాజక శ్రీ బ్రహ్మసంకర్షిస్వామివాగు మా
ర్గవశేషున బాపట్లమదయచేసి యిచ్చు వేదశాస్త్రపాఠశాలను
సాపించియున్నాడు. ఏతత్పాఠశాలకై దత్తవందీర మను పేరు
తో నొకపాఠశాలాధిజనము అమూల్య సంక్రమత గ్రంథవిస్తర
మగు పు సక భాండా గారమునకొక సాధునునిర్మింపజేసి తదియ
పోషకార్థము య 25 ల మాగాణిభూమిని శ్రీస్వామివారి
శిష్యవర్గముసంగిన చిరాశ్రమలవలన సమహర్షి యుండిరి. యీ
సంస్థను రిజిస్ట్రేషన్ యొక పరిపాలనసంఘమువారు పాలించుచు
న్నార. పాలకసంఘసభ్యులపేర్లు క్రింద బొందుపరుపబడి
యున్నది.
(1) బ్రహ్మసంకర్షిస్వామివారాయనరావు పంతులుగారు
శ్రీశ్రీయందారు, అధ్యక్షులు.
(2) శతాధిపతి అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు.
(3) దేశరాజ హనుమంతరావు పంతులుగారు, ప్రాశస్త్యునకిలు.
(4) కొండా కోటయ్య పంతులుగారు, ప్రాశస్త్యునకిలు.
(5) మాధవపెద్ది కాళిదాసు పంతులుగారు.
(6) వోరి వెంకటేశ్వర్లు పంతులుగారు, వకిలు.
(7) కొన వెంకట్రావు పంతులుగారు, వకిలు.
(8) దిప్పర్తి మనసబుగారు.
(9) తిహార్తిలుదాసుగారు.
(10) సబ్ పేజన్టీలుగారు
(11) హైస్కూలు హెడ్ మాస్టర్ గారు.
8 మొదలు 11 వుద్యోగశీర్షసభ్యులు.
(12) యల్లాప్రగడ రామమూర్తి పంతులుగారు, వకిలు.
(13) ప్రాతూరి వెంకట శివరామయ్య పంతులుగారు, వకిలు.
(14) దాలిపర్తి దుర్గాప్రసాదరావు పంతులుగారు, యమ్. ఎ.
బి. యల్. యల్. బి.
(15) పా|| జాగిరామయ్య పంతులుగారు.
18 లేక 14 సంయుక్తకార్యదర్శులు.
ఈ పాఠశాలయందు వేదము, స్మృత్యు, శాస్త్రము
సభ్యసింహు మొదలు 20 వందల విద్యార్థులున్నారు. వీరికి భాజ
నవసతివేసెదన ఆసంఖ్యకమించిన విద్యార్థులు పాఠశాలలోచే
రుట కనకాశ్రమలేకయున్నది. ఉన్నవిద్యార్థులలోనే పలువురు
మధుకరములో భాజనము జరుపుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. శి
క్షింనవారు వారములచేసికొనుచున్నారు. అందుచే విద్యార్థు
లుత్సాహముతో విద్యనభ్యసించుట కనువులేక భాజనపయత్న
మునకై కొంతకాలము వ్రయపరువవలసివచ్చుచున్నది. ఈపంజర్య
ముల చూచి నెలూరునా ప్రవృత్తున, సర్వాధిపుద్యోగముచేసి
ప్రస్తుతము ఉపకారవేసేమనమందుచున్న బ్రహ్మశ్రీ యిప్పుం
ట లక్ష్మీనరసింహశర్మగారు మిక్కిలి యభిమానమునహించి ఉ
పాధ్యాయసన్మామనకై రు 2000-0-0 లను విద్యార్థుల భాజన
వసతికై రు 4000-0-0 లను ధర్మమొనర్చి యున్నారు. ఈధర్మ
మునల్ల యిద్దరువిద్యార్థుల భాజనవసతిమూల్రమే చేయుట కవ
కాశముగల్గినది. విద్యార్థులందరకు ఉచితభాజనవసతి కల్పించు
ప్రయత్నము చేయుచున్నాము. భాజనవసతికై ధర్మపత్రముపె
ట్టుటకు కనీసము రు 1000-0-0 లు మూలధనము కావలసి
యున్నందున అది సమహర్షులవలనబాధ్యత మౌపైయున్నది.
సహజదానకర్తలగు తమరు తమపుత్రకా వివాహాందర్భ
మన యితోధికధర్మ ధీక్షవతులై దేశకళ్యాణదాయక సంస్థల
పోషింప నుత్సాహవహించుదురను విశ్వాసముతో నాగ్రహించి
యెల్ల నుద్విఘ్నములనుదటచేతను మాయుద్యమము దమదానక
స్వాకటాక్షునితొందలప్రసారణస్వర్గకపాత్రమైనదనువిశ్వాసము
మాకందుటచేతను మా యుద్యమమునుగూర్చి తమకు విశదపరచు
కొనుచూ శీతత్కార్యమును సంపూర్ణముగాగని చాలాభాగము
గాని తాము నిర్వహించునని ప్రార్థించుచున్నారము. భవనీయ
పుత్రికాపరియోత్సవము యాశీర్వచనపద్యపంక మిందుతో
సమర్పించియుంటిమి గాన దయతో స్వీకరింపవేడెదము.
సీ|| ఆంధ్రోద్యమారంభ మంకురింపగజేయు
చిత్రంపుకై గల్గించినావు

5-వ పేజి 3-వకలము చూడుము

శరవరచుకొనినట్లు నోటినుల నందజేసెను. భూములవలన 2000 రూపాయలకింపు రావలసియుండగా బిందులకు 8000 రూపాయలు ఆదాయము రాగల భూములను ఉద్యోగులు జప్తుజేసి రని తెలియుచున్నది. ఎచటనైన పశువులు కొన్ని తిరుగాడుచున్నవని తెలిసిన వెంటనే ఉద్యోగులు తటాలున పచ్చిపడి వానిని తీసికొని పోవుచున్నారు. కొన్ని చోట్ల వ్యవసాయదారులే ముందుగా జాగ్రత్తపడుట వలన ఉద్యోగుల కాశాభంగమే ప్రాప్తమగు చున్నది. చోట్ల జప్తుచేయబడిన పశువులెవరివని ఉద్యోగినిను ఎవ్వరును తెలుపుట లేదు. మేము మానుల మని యెవ్వరును ముందుకు పోలేదు. ప్రజలలో నైకమత్యమును మాటయును చాల క్లాగునీయముగా నున్నవి.

“ఇయ్యది ఆహింసాపూర్వక మగు సంగ్రామము. మొదటిదశగడచినది. రెండవదశ ప్రారంభమైనది. ఉపన్యాసములతో మన కేమియును పనిలేదు. వీరగీతములను పాడుట కిది యదనుగాదు. కరుణామయుడగు సర్వేశ్వరుని స్తుతి గీతములనె తెల్లరును నిరంతరమును భక్తిపూర్వకముగా గానమొనరించు చుండవలెను. ఈవిషయమును నేడిచట భగవన్నామసంకీర్తనము గావించిన యీ సోదరి మణులే మనకు చక్కగా బోధించి యున్నారు. భగవన్నామసంకీర్తనమునకు తప్ప మరెందులకును మనము నోరు విప్పకూడదు. మానవీ పరమభూషణము. శాంతమే దివ్యకవచము. ఆత్మసమర్పణమే మహావ్రతము. ఉన్నతోద్యోగులు ప్రజలమొగముల నెన్నడును చూచి యెరుగరు. స్థితిగతుల నెరుగజాలక వాకు దురాగ్రహవశులై తమ తాబేదారులనుగూడ విశ్వసింపజాలకున్నారు. తమ సర్వాధికారమును వారు వినియోగింప కృతనిశ్చయమై యున్నారు. దుస్సహములగు తమయాజ్ఞలను కఠినముగ నెరవేర్చజాలని క్రిందియద్యోగులను దూరస్థలములకు మార్చివేయుచున్నారు. ఈమండలమున నిపుడు హిందూమహమ్మదీయవిభేద మావంతయును లేదని యెల్లవారు నెరుంగుదురు. అట్టి విభేదమును కలిగించుటకుగూడ అధికారులలో కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు. పెక్కుమంది మామతాదారులు తలాటీలు మున్నగు నుద్యోగులను మార్చివేయదలచిరనిగూడ తెలియుచున్నది. కొందరిని అరెస్టుచేసెదరనియు కొందరిపై కేసులు తెచ్చెదరనియునుగూడ తెలియుచున్నది. ఈతరుణమున వారికి మన మెట్టియవకాశమును కలిగింపగూడదు. మనసత్యాగ్రహము పరమపవిత్రముగానుండవలెను. లోకలుబోర్డులవారుగూడ మనకు తోడ్పడుచున్నారను విషయము మనదైర్యము నినుమడింపజేయగలదు. ‘వ్యవసాయదారుల సొత్తులను జప్తుచేయుటకువచ్చిన యుద్యోగులు లోకలుభండు భవనములలో బసచేయుట కనుమతి నియ్యగూడదు. వారు జప్తుచేసినపశువులను లోకలు భండు షుదెలదొడ్లతో నుంచుటకు నిమ్మతింపగూడదు.’ అని మన తాలూకాబోర్డువారు తీర్మానించి రని మీకెరిగించుటకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను.”

అని వల్లభాయి పటేలుగారు గొకసభలో వ్యవసాయదారులకు పరమపవిత్రమును హితోపదేశముగావించిరి. దీనిని దేశీయులును అధికారులును గూడ గొగుగా గమనింపదగును.

“దీనుల దుఃఖాశ్రువులే రాజుల సింహాసనములను నైతము కదల్చివేయుట మహావాహిన లగు” నను సామెత తృణీకరింపదగినది గాదు. ఉదేకపూరితులగు యువకులకు నల్లభాయిగారి శాంతియుత పవిత్రపదేశము సన్సారముగా కనబడవచ్చును గాని నిజముగు బలమును వెల్లడింపదగినదియే గాని నిరర్థకప్రగల్భములు కావు. భీమలెన్నడును వాక్పూరుష్యమును వెల్లడింపరు.

బాడ్డోలీనత్యాగ్రహము పరమపవిత్రమైనది. ఇది వ్యవసాయదారుల కందరికిని సంబంధించిన గొప్పసమస్య. భారతభూమి ప్రధానముగ వ్యవసాయకదేశమే. అదియే మన దేశమున ప్రధానవృత్తి. ప్రాచీనకాలమునుండినుండి పశ్చిమ లన్నియు విదేశవిశేషలమహాపుష్కమున నేమి మాయమైపోయినవి. ఇతరజీవనాధార మేదియునులేదు నేనకావృత్తికొడంబడెదమనినను అల్పసంఖ్యాకులగు విద్యాధికులకే తావు లభించుటలేదు. కోట్లకొలది జనసామాన్యమున కసలే దారిలేదు. కావున ఈ తరుణమున అఖిభారతదేశవాసు లందరును ఏకమనస్కముగను ఏకగ్రీవముగను ఏకవాక్యముగను ఏకభావముగను సంపూర్ణైకత్యముతోను పవిత్రభావములతోను మహాత్యాగముతోను భగవంతునియందు సంపూర్ణ విశ్వాసముతోను గాంధీమహాత్ముడు వల్లభాయి పటేలుగారు మున్నగు నాయకుల ఆదేశములందు గట్టి నమ్మకముతోను తోడ్పడ సోరెదము డాక్టరు ఆసి బిసెంటుగారు మున్నగు నాయకు లీయుద్యమమును బహుముఖముల గొనియాడుచున్నారు. ప్రధాన కర్తవ్యము విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము. ముఖ్యముగా విదేశవస్త్రములను బహిష్కరించి యెల్లవారును ఖద్దరునే ధరింపవలెను. పవిత్రకార్య మనియు దేశసేవ యనియు పరోపకారసాధన మనియు నైకమత్యమునకు మూలాధార మనియు భావించి నూలువడుకుచుండవలెను. అస్పృశ్యులను తక్కిన వర్ణముల వారితో సమానముగా నాదరింప వలెను. మద్యపాననిర్మూలనమునకు పూనుకొనవలెను. ఇవి సర్వజనులకును సులభసాధ్యము లగు కార్యములు. వంగరాష్ట్రమున ఆచార్య క్రొల్ల చంద్రరాయి సుభాషచంద్రబోసు మున్నగు నాయకులు గట్టిప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. మహారాష్ట్రమున గూడ అనల్పమగు కృషి జరుగుచున్నది. ద్రవిడరాష్ట్రమునందు ప్రశంసనీయమగు పనిజరుగు చున్నది. విదేశవస్త్రబహిష్కరణ మునకు శక్తివంఛన లేకుండ పనిచేయుటకు మహాత్ముడు కృతనిశ్చయమై దేశీయబట్టలయంత్రశాలల యజమానులతో రాయబారములను జరుపు చున్నాడు. ఈమహాప్రయత్నమును యీనత్యాగ్రహమును సఫలమగునట్లు జగద్రక్షకుడు కటాక్షించు గంక.

మే మీవాద్యనమును పొగించుచుండగా శ్రీయుత వల్లభాయిగారి ముఖ్యసహాయులలో నొకరగురవిశంకరవ్యాసుగారిని అరెస్టుచేసిరనియు కోర్టుకు హాజరుగుటకు వ్యాసుగారు పూచీకత్తు నియ్యగా వదలిరనియు తెలియవచ్చినది. వల్లభాయిగారు మున్నగు ముఖ్యులందరినిగూడ అరెస్టుచేయదలచుచున్నారనియు వీరి నరెస్టుచేసినచో, జమునాలంబుబజా, సుభాషచంద్రబోసు, మహాత్మాగాంధీ గార్లు నాయకత్వము వహింపగలరనియు వదంతులు చాల ప్రజలముగ నున్నవనికూడ వివదించినది.

వీధులను శుభ్రపరుచువారి ఆందోళనము

చెన్నపురిలో వీధులను శుభ్రపరచు వారు (స్కామెజరులు, యిదివర కొకసారి తమ నాయకులహితోపదేశమును తిరస్కరించి సమ్మెకట్టిరి. మరల సమ్మె కట్టదలచుచున్నారనియు వారి కోరికలు న్యాయవిరుద్ధములుగా నున్నవనియును చెన్నపురి కార్పొరేషను కమిషనరుగారు తెలుపుచున్నారు. చెన్నపురిలో మహాదివ్యాని అంటువ్యాధిగా చెలరేచుచున్నదని కార్పొరేషనువారు ప్రకటించు చున్న యీ విషయమనయమున స్కామెంజరులు సమ్మెకట్టుటకూడ తటస్థించినచో నగరమునకు చాల అపాయశ్చిత్తి ప్రాప్తము కాగలదు. కావున స్కామెజరు సమితి వారి నాయకులను కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకులునుగూడ సర్వశక్తులను వినియోగించి యీ సమ్మెకట్టు జరుగకుండునట్లు చేయుమరుగాక యని కోరుచున్నారు.

శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

నిన్నరాత్రి శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు చెన్నపురినుండి ఐరోపాఖండమునకు బయలుదేరిరి. చాలమంది నాయకులును మిత్రులును సెంట్రలు స్టేషనుకువచ్చి వీరిని అత్యంతప్రేమతో హర్షనినాద పురస్కరముగ సాగనంపిరి. గాంధీమహాత్మునకు జయ్యను నినాదములు చెలగుచుండ ధూమశకటము కదలిపోయినది. ఈనెల 5 వ తేదీ శనివారమునాడు వీరు బాంబాయినుండి స్టీమరులో బయలుదేరెద రనియు మరల ఆగస్టునెలలో స్వదేశమునకు వచ్చెరనియు తెలియుచున్నది. భారతదేశ హితార్థము ప్రయాణమగుచున్న వీరి విదేశసంచారము శుభకరముగను సౌఖ్యకరముగను నెరవేరునట్లు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక.

మా సోదరి పెండ్లి

ఆంధ్రనాయకాగ్రణులలో నొకరును ఆంధ్రప్రతికాధిపతులును వితరణఖులును స్వయంసహాయధర్మమునకు తమజీవితమే నిదర్శనముగా కలవారు నగు శ్రీమతి దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ ఏకపుత్రికయగు చిరంజీవి సౌభాగ్యవతి శ్రీమతి కామాక్షమ్మను తమమేనల్లుడు చిరంజీవి శివలెంక శంభుప్రసాదమున కొనంగి నేమి విజయవాడలో నిజదుర్గావలిన భవనమున సాలంకృతకన్యాదానము గొల్పించి రని తెలియజేయుటకు మేమొతయు సంతసించుచున్నాము. ఆంధ్రదేశమున జరుగుచున్న ఘరానాకుటుంబముల వారి వివాహములలో ముఖ్యమైనవానిలో నిది యొక్కటియైయున్నది. భగవంతు డనుగ్రహించిన సంపద కనుగుణముగ మహావైభవముతో నీ వివాహమును నెరవేర్చుటకు పంతులువారు అతిదీక్షతో సర్వప్రయత్నములును సమకూర్చియున్నారు. ఈ వివాహము జయప్రదముగా కొనసాగునట్లు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక. ఈ నూతనశుభదంపతులకు సర్వేశ్వరుడు దీర్ఘాయురారోగ్యైశ్వర్యాది నకల శుభముల నొనంగి నిరంతరమును రక్షించుగాకయని మేము మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థించుచు కన్యదాతలకును ప్రతిగృహీతలకును బుధుమిత్రులకును వధూవరులకును మనఃపూర్వకమును అమితమునగు మాయానందమును వెల్లడించుచున్నాము. (ఆంధ్రప్రతికా సహాయసంపాదకసమితి)

విదేశవార్తలు

యజమానుల సభ భగ్నముగలు

లండన్, ఏప్రిల్ 30:—నేనవలను తిరిగించుటకు, యంత్రములను పునరుద్ధరించుటకు వారసులకు 48 గంటలను ఆలస్య పనిచేయుటకును మిగిలినవారును ఆలోచించుటకు గూడిన యజమానుల సభ చేపట్టినది. ఇక ముందరయు యజమానులమీదనే ఆధారపడియున్నది.

చినాయుధము

హ్యంగుహ, ఏప్రిల్ 30:—సెంగుహ సెంగుహనాని పయనింపుట బాలికలను ఆశ్రయములో చొరబడకుండ చేయుటకు, దాడుల నేరముగారు పట్టాదుడు: ఆతనిని కాల్చి చంపిరి. ఇతడు సిగ్నోషి, దక్షిణ చీనానెలను సినపాపట్టాదును బట్టుకొని రని ఆమెకిను ప్రెస్మిలేరియను ముప్రచారక సంఘము చెబుచున్నది. పరిస్థితులు నెమ్మదిగ నున్నవి. తెలిగ్రావు తీగలను పరిశీలించిరి.

సింగటోలో ప్రత్యేకించిన జపాన సేనలు జపాను ప్రజలను, వారిసత్తును హ్యుటంబోలో గాపాడుటకు చీనావాలియ కక్షమనా రంగీకరించిరి. వా రేమియు నభ్యంతరమును జూపరలు.

ఆ గ్లో పెరిషియను సముదాయ వడ్డీ రూపముగ 6048000 పానులు వచ్చెను.

పోలండు ప్రధానామాత్యుడు

జత పాతనా వచ్చుట

వెర్సి, ఏప్రిల్ 30:—మోమలెలును స్పీగాడికి కక్షవాలియ నచ్చెనట, అందుచే అమానూగార్ గారవార్ధము జరుగు పథలకు విందును కోసలు పడందెను.

యుద్ధబాహురణము

లండన్, ఏప్రిల్ 30:—యూనైటెడ్ స్టేట్స్ మూడవ లను తృప్తికరముగ జూచుచు, అవిమయమై డొమినియనులలో ఆలోచించుచు యున్నదనియు ప్రయత్నములు పెట్టుటకు పంది యును తదని కామన్వెల్థలో చాంద్రేయగారు చెప్పిరి.

ఏ.1 లో 80 తేదీ యాప్రిల్ 20 లున్నవను దగ్గర ప్రెస్మిలేరియనును చూడగలిగెనట. అందుచే గాయములు తగిలెను. చామన్ 80 కొంచెముగ రిగిలెను.

ఇండియాకు బంపబడిన గ్రంథములు

నిషేధము

లండన్, ఏప్రిల్ 30:—ఇండియాకు "సామలిజను, ప్రతులకు గానరిన వేదము" "వసుధా రాచీయములు" అను గ్రంథములు రెండింటిని బంపకా చట్టాని నిషేధించుటకు కారణ మేమని కామన్వెల్థలో వెల్లగారకుగ అందొకటి కమ్యూనికేషనుకుమారుడే ప్రకటించబడినది నిషేధించి రనియు రెండవ గ్రంథమును గూర్చి ఏమియు తెలియదనియు యింటర్వ్యూ ప్రభువు చెప్పెను.

ప్యాసిఫిక్ యుద్ధశక్తి మేమి?

పనివాండ్ల మేమి ప్రధానము

మొస్కోనీ గారి యవస్థానము

కోమన్, ఏప్రిల్ 30:—ప్యాసిఫిక్ ప్రభుత్వమువారి ప్రధానోద్దేశ్యము పనివాండ్ల కుపాధిం గలుగజేయుటయే యనియు వారిద్వైతమును ప్రకృతి చేయుట వైతిక ఆధారముగ రిగిలెను. ప్యాసిఫిక్ ప్రభుత్వము మొస్కోనీ గారు కోమన్ 10 వల పనిండ్ల పదులు కనన్వహించిరి.

ఈజిప్టుకు యుద్ధనౌకలు

కామన్వెల్థలో ప్రశ్న పరచరలు

లండన్, ఏప్రిల్ 30:—మొస్కోనీ ఈజిప్టుకు యుద్ధ నౌకలను బహిరన్తు ముటు నిజమేగా యని కెన్సర్లీ నేనాని యందుగ నుద్దానముగారికి వైస్రీక్ ప్రభుత్వముకంటె ఎక్కువ జెప్పించుకొన చేదనియు యింటర్వ్యూ ప్రభువు చెప్పెను.

జపానంగనభలో చట్టమును ప్రభుత్వ ప్రకటనముగ ప్రకటించెదరా యని మొస్కోనీ గారు రడుగ ఆలోచించెదనుని వింటర్వ్యూ ప్రభువు వాగ్దత్త మొనర్చెను.

ఈజిప్టుగూ, సుక్రము పరిస్థితులను గీలబెట్టుటకుగూర్చి ఆలోచించునది ఈజిప్టు ప్రభుత్వము లేక బ్రిటిషు ప్రభుత్వముగా యని నకల త్యాలా గారడుగ 1922 ప్రకటనము ప్రకారము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయించకలపేరయి వింటర్వ్యూ ప్రభువు ప్రభుత్వము నిశ్చయించుకొనెను. ఈజిప్టును విమయమై ఆరంభించెయటలో సుహాన్ పాషాగారు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారును భిన్నాభిప్రాయాలైయున్నారని చెప్పెను. అందుచే వివాదకరమనియు అందుచేతనే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనవలసినదని యొనని చాంద్రేయగారు తల్లియగారికి ప్రభుత్వము నిచ్చిరి.

రహస్యసమావేశము

కెయిరో, మే 1:—ఈజిప్టు పార్లమెంటు రహస్యముగ సూడెను. ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును మార్పు కొనరాదనియు "జపానును విమలెయనో" చేయనిదనియు" జాతీయవాదులనిరి.

అస్సిజుమయములను సుహాన్ పాషాగారు ఆలోచించిరి. మంత్రివర్గము అంతయు పరిశీలించెననిరి. చేరముయొక్క సంపూర్ణ పక్షములను గాపాడును ప్రస్తుత కక్షపరిస్థితులనుండి బయటపడుటకై నవయజతనని మంత్రివర్గమువారినుచున్నారనిరి. పెనటుసభలో తీవ్రముగానే చర్చజరిగెను. 1924 లో ఇచ్చిన అత్యవసరము నంగీకరించుచు జనులుపాషాగారు రాజీనామా నిచ్చిరని పెనటులను చెప్పిరి.

ఆదివారముగారి బ్రిటిషు ప్రభుత్వ అంత్యసందేశము నకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వము ప్రత్యుత్తరమువచ్చెనట. ఈ ప్రత్యుత్తరముబట్టి పరిస్థితులెట్లు ఏర్పడునని తెలియనట.

నత్రికావ్యాఖ్యలు

దెయిలీ మెయిలుపత్రిక ఇట్లు చెబుచున్నది. ఈజిప్టు బహిరంగసభలవల్లమును దొమ్మి, అల్లడలను ఏర్పాటుచేయు వల్లమునవలెను. జపానంగనభలను ఏర్పాటుచేయు వల్లముగారు. ఎవరో అత్యవసరములకు కమ్యూనికేషనుల పిచ్చివారెవరో కొద్దిమంది తప్పకకొనినవారందరను, ప్రపంచమంతయు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతోనే ఏకీభవించుచున్నారనియు, అట్టివే కేం బల్లెనుగారి కండగమున్నారనియు ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. అతడు జేప్పినవానినంగీకరింపమనియు ఆమోదించుచున్నాడు.

మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రిక ఇట్లు చెబుచున్నది. ఈజిప్టులోయున్న విదేశీయులకు ప్రాధాన్యతకరమును పరిస్థితులన్నియును ప్రకటించుటకు సంకల్పించుచే ఈజిప్టులో బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ఏర్పడినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యముకలుగజేసికొనవలసినదనియు అంగ్లో ఈజిప్టు ఆశ్రయములు నన్నముగ ఏర్పడుటకు చేరభక్తులైన ఈజిప్టు ప్రజలు ప్రయత్నించవలెను.

దెయిలీ న్యూసుపత్రిక ఇట్లు చెబుచున్నది. జనులు పాషాగారు బ్రిటిషును, ఈ తగదా లేకండ పోయెడిది. దీ నందుకు దూరదృష్టిగల ఆత డేట్లుకు తీవ్రముగ ఖండించి రాజీనామా చేసెను.

దెయిలీ కామన్వెల్థ్ పత్రిక ఇట్లు పాటిచుచున్నది: ఈజిప్టు బహిరంగసభల వల్లము నంగీకరించలేక ప్రవాళాంతి, జే ప్రవాసం భగము గలుగునా. విదేశీయ ప్రాముఖ్య, సాత్తుకు ప్రమాదము ఘట్టించు. అందుచే జపానువారు ఈజిప్టును తీసి జేయునట చేయుట బ్రిటిషువారిని అయినది.

అనూనూల్లాగారికి విమూనము బహుమతి

వార్సా, మే 1:—సోలండు ప్రభుత్వమువారు ఆఫ్గానులారాగారి కొకవిజయమును బహుమతి నిచ్చిరి.

సింగపూరు హత్యలు

సింగపూరు, మే 1:—సింగపూరులో పమ్మెలను కలుగ జేయవలెననియు, ప్రభుత్వాధికారిలను ఇంపవలెననియు ముఖ్యముగ నైనికనాకాగి కాదులను, గవర్నరును, జంపు ముఖ్యముకాదురనియు కాన్ఫెషన్లు, చీనిబాల్దాగి కొని జంకవలెని కొందికొమ్మూనియు కలు బహుమతిని గానెడి పరిశీలన కొన్ని కానికములు దొంగినది. ఇద్దరు పోలీసులు అరెస్టుచేసి విచారించు జరిగిరి.

తుర్కీలో క్రైస్తవమతము

మతబోధకులను శిక్షించుట

కాన్స్టాంటినుపోలిస్, మే 1:—జనవరిలో ఆమెరికా మత పాఠశాలను భ్రష్టు పాలో తురుష్క ప్రభు మువారె తీవ్రపేరి. బాలికలను క్రైస్తవమతములో గల్పించునని ఈపాఠశాలను శిక్షించి మూడురోజులు ఖయిదు జేసిరి. పాఠశాలయందే ఖయిదీగ నుంచిరి. మూడు తురుష్క పానులు జరిమానా విధించిరి.

బ్రిటిషు ఆర్థిక ప్రత్యుత్తరము కిరపనాయిలుని అను 1 కి వేసిన నాంగునెన్నీల పన్నును దీసివే నవర వలన 8500000 పానుల ఆదాయము నష్టముగల్గెనట.

బ్రిటనులో యువరాజు వలయుచోటులకు ఒక నిమానమును ఇచ్చిరట.

ఇంగ్లండులో బొత్తముల పన్నునుగూడ పుట్టుపనిచాండు ఎగజేయు సాధనము నరయించున్నారు.

ముస్లింను ఉపసన్నికలో కన్వర్షెటివు కథ్యుడు సరరెనెల రాడి గారు గెలుపొందిరి.

పెరిషియాలో తివాసి నేత

నేతగాండకు ఎక్కువ గంటలు పనిచేయించి లక్షల వేల నము లిచ్చుచున్నారనియు అవారోగ్యముగ నున్నారనియు చెబుచున్నారు. కొంతకాలము పరిశీలులను ఆభివృద్ధి జేసిరి గాని ఇంకను ఎంతో చేయవలసియున్నదనియు తెలియచున్నది.

గత డిశంబరులో తంగనీయా కేసులకు పూర్వము దిల్లీ కానన సభ్యుడుగ నున్న వారచందు సింగుగారి కేల ప్యాసిఫిక్ సీమలేదని కన్వర్షిగా రడుగ విచారించెదనని వింటర్వ్యూ ప్రభువు చెప్పెను.

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ అన్వయించి ఎక్కువకలకు ఖర్చులను గట్టిగ పరిశీలించవలెనని పెనటులకు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

ప్రెంచి ఎన్నికలు

ప్యాసిఫిక్, మే 1:—అయ్యుశేడుగారికి 400 మంది సభ్యులు అండగ క్రెంచి పార్లమెంటులో ఏర్పడిరి. ఇంకొక 50 మంది ఎచ్చిరరట. కమ్యూనిస్టులను చాల నష్టము గల్గెనట. ఆల్సెనుకు స్వాతంత్ర్యము నీయవలసిన వారు ముగ్గురు ముఖల ఎన్నుకొనబడిరట. ఇది కొంత విచారకరముగ నున్నదట.

కిరపనాయిలు మొనముమీద పన్నును తీసివేసెదనని పర్చిలుగారు కామన్వెల్థలో ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు అంత్యసందేశము

ఈజిప్టు ప్రత్యుత్తరము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కెయిరో, మే 2:—కెయిరోకింతి ఇట్లు చెబుచున్నది: ఈజిప్టు ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము చాల స్నేహముతో గూడుకొన్నది. ఈజిప్టు పార్లమెంటులో జేసికొను స్వాతంత్ర్యకాననములను జేసికొనునపుడు గ్రేటుబ్రిటనుగారి ముఖ్యప్రభుత్వము గాని జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వము జిగ్గుకొనరు. కాని బ్రిటనుపట్ల సుహృద్భావమును జూపుటకును గ్రేటుబ్రిటనుతో స్నేహముగ నుండుటకును వచ్చెపార్లమెంటువధి నరక, నవంబరుదాక ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు తమ బహిరంగ సభల వల్లముజే ఆపుజేరి. ఈజిప్టుగ అంగ్లో ఈజిప్టు సంబంధములు వాగుగ ఏర్పడవచ్చునని ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు ఆశించుచున్నారు. ప్రస్తుతము చేర్చబడి ఏర్పాటుల తొలగించి ఒడంబడిక ముకును నొకొనుచున్నాడు. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారి పక్ష ప్రత్యుత్తరమును జూచిన కేమెంటులో కలహము లేకుండ జే కొను తలంపుచున్నది గోచరించ మానదని ఈజిప్టు రాచకి అవేత్త చెబుచున్నారు. గ్రేటుబ్రిటను ఈజిప్టువర్తను తృప్తికరముగ యోచించెద రనుకొనుచున్నాడు.

జపాన సేనలు సింహానో జపాను ప్రవాసంసలనులను పుట్టుచేరిచ వారిని జూరదోలెనని చెప్పియుచున్నది.

చీఫ్ ఎడిటర్:—టి. వి. రాఘవస్వామి,
నార్మల్ పబ్లిషర్స్, బెజవాడ.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ మే నెల 2-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
మసూమ తొనాల్లి ౧౧	క 42 రకుల క	12 12 0 14 8 0
గల్లూరి ౧౧	దిబ్బ	14 4 0 15 0 0
శీర్షి ౧౧	దిబ్బ	15 0 0 17 0 0
కానూలు ౧౧	164 బస్తా 1-1	11 0 0 12 0 0
మసూమ ౧౧		20 0 0 22 0 0

2. ధాన్యమునవ్వులు

రంజులు బస్తా 1-1 క 205		15 0 0 16 8 0
సెనగలు ౧౧	దిబ్బ	11 12 0 13 12 0
పెసలు ౧౧	దిబ్బ	14 0 0 16 8 0
మసూమ ౧౧	దిబ్బ	14 0 0 17 0 0
ఉరలు ౧౧	క 198	11 0 0 11 8 0

3. నూనెనవ్వులు

జవ్వలనూనె కా 1-1		150 0 0 155 0 0
గంజుల కా 1-1		14 0 0 21 0 0
మనగా నేరనగవన కా 1-1		50 0 0 53 0 0
చేరికోలాట్ల ౧౧		48 0 0 48 0 0

తన సెనగనూనెనగ కా 1-1 క 118-0 ౧౧౬౯ నూనె 110

4. చిల్లరవస్తువులు

కాయకనక కా 1-1		88 0 0 90 0 0
మారకనక ౧౧		60 0 0 70 0 0
మారకకాయలు(నంబూరు) కా 1-1	91 0 0	98 0 0
దరియాల ౧౧	కా 1-1	91 0 0 98 0 0
నంబూరుపాండుకట్టు నీలిమండు మంబూ 1-1	క 40,40	
కాళకా క్షిపాడుకట్టు ౧౧		50,50
నెలలు కా 1-1	క 28 0 0	50 0 0
అస్కాచక్రర బస్తా 1-1		80 2 0 80 6 0
మిలమండు కా 1-1		29 0 0 50 0 0

5. ఇనుము

జట్టాకం కా 1-1		29 0 0 31 0 0
నదరం ౧౧		28 0 0 29 0 0
కత్తండు ౧౧		28 0 0 29 0 0

6. నూలు

నం 20 కెన్సి సింహం బాటి	క	7 5 0
నం 6 ౧౧	కట్టారి	4 9 0
నం 24 ౧౧	లా	6 0 0
నం 20 1/2 కెన్సి		6 18 0
నం 40 బాన్సు 10 కా		10 9 0
నం 44 సాండ్		5 6 0
నం 40 రాటి		9 4 0
నం 4 కెన్సి నూనె		4 6 0

7. దూద

బోంబాబ్బు కానూ 1-1	క	879 0 0
--------------------	---	---------

8. బోహములు

నం 100 రకుల 1-1	క	60 14 0 61 4 0
బంగారు రకుల 1-1		21 0 0 21 2 0
మసూమ 1-1		18 8 0
ఇల్లడి కా 1-1		284 0 0 286 0 0
రాగి కా 1-1		284 0 0 286 0 0

9. రంగులు

అరేబియన్ స్పిట్టరలంబం అరేబియన్ సింహం		
మీసా 1-1 గ్రేడి 20 ౧	క	6 0

నీలిమ 1 కరి		1 12
14 రకుల		1 12 6
23 రకుల		1 12 0
56 రకుల		1 10 6
1 అండు		1 11

కెన్సి కా బాన్సుకాలోలేజ్ అవగా (బిల్లిరెడు)	క	౧ ౧
కాన్సో టి టి		౧ ౧
కెన్సి కె టి		౧ ౧ ౧

మహాత్ముడు అల్లిక శాఖను తెరచుట

అహమ్మదాబాద్, మే 1:— శ్రీయత సేత్ కన్వూసీ బాయ్ లాల్ బాయ్ గారి కాయపూరు విల్లులో యాసాయం క్రమ మహాత్ముడు సగి అల్లిక శాఖను తెరచెను. చాలమంది అంగ భారత ప్రేమి, పుకములు వచ్చియుండిరి.

కన్వూసీ బాయ్ లాల్ బాయ్ గారు మాట్లాడుచు తమ పనివారి క్షేమమునకై యిదివరకు ప్రయత్నములు జరిగినను యింక చాల జరగవలసియున్నదని నడిపిరి.

పనివారిని మీ ఆప్తునివలె చూడుడు

మహాత్మా గాంధీగారు మాట్లాడుచు పనివారిని తమ పుత్రులవలె, సోదరులవలె చూడవలసినదని కోరిరి. పనిచేయుచు కొనసాగుట వారియెడల దాక్షిణ్యము వసించుట ప్రాచీన భారత సాంప్రదాయము కాదనిరి. తమకులభించిన లాభములను కార్మికులతో పంచుకొనుటయే భారత సాంప్రదాయమనిరి. విల్లు యజమానులీతనది నవలభి. చిన తమబోటివారు కార్మికుల సంఘముల సేవ్యులుట కనకాశ్రయమిది. తాను అహమ్మదాబాద్ జేరినప్పటినుండియు ఆచ్చటి విల్లు యజమానుల దయాదాక్షిణ్య గుణములయెడల నతనికి భిన్నమను కలిగెను. లండులననే ప్రస్తుతము భారతదేశములో జరుగుచున్న గడలిడలు, సమ్మెలు అహమ్మదాబాదులో జరుగుటలేదు.

(ఆ. ప్రెసు.)

బార్దోలీ సత్యాగ్రహము

బార్దోలీ మే నెల 1 వ తేది— బార్దోలీ సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రచారక సంఘావ్యవస్థితు తొలివార్త నంపుచున్నది. గత ఏప్రిల్ 30 తేదీన బార్దోలీ నగరమున ఆహూ జరపుటకై కొంతమంది యువోగ్రులువచ్చి, అచ్చటనున్న సిపాయిలసహాయముతో 56 గేదలను 1 ఆవును వేలారు గ్రామమునకు తోలు కొనిపోయిరి. పికార్ గ్రామమునకు వెళ్లి జల్లెలను చేతులు చిరిగించి యాధ్వనియు తాళములు వేయబడియుండెను. ఆగజపు నోటిమలను ఖత్తదారుల యుండకంటించిరి.

తరువాత గ్రామములో కొన్ని వటుంబములకు గల గేదలన్నియు జల్లుచేయబడెను. వారిల్లలకు కావలసినపాలు గ్రామములు పట్టెచేయుటకు ఏర్పాటు చేసిరి.

కొన్ని పశువులు బందెల దొడ్డిలో పెట్టబడెను. ఈ వేసంగిలో రోజునకు మహాత్ముడు పశువులకు నీళ్లు తాగించవలసి యుండినను దినమనకోవారు మాత్రమే తాగించుచున్నారని, ఒక శేఖ వచ్చిపోయినది. ఇంకొకటి చావనప్పటికి.

అఖిలా గ్రామములో 17 జల్లు వారంటలు వారి చేతులు బడినవి. ఇ. సోలీతో 41 జల్లు వారంటలు వారి చేతులు బడినవి.

జల్లు ఆఫీసరులు వాఫ్సు, నాగరియాపరజీ గ్రామములకు తిరిగివారు. గాని వారంటలు అయి జరపలేకపోయిరి. నాగ్రామములో 5 జల్లు వారంటలును, వరదో 8 వారంటలును యుండకంటించబడినవి.

బార్దోలీ గ్రామములో కొంతమంది బడ్డవాండ్లు కిరాయికి బండ్లతో బయటగా జిల్లా కలెక్టరుగారు వీసినదని (ప్రాసి మాన్యకా చేయటకై సహజము వారించెను. (ప్రీ. ప్రెసు.)

నైనును సహాయసంఘము

విద్యాసంఘాధ్యక్షుడు

కలకత్తా, మే 1:— విద్యా వ్యాప్తికిని, నైనును సంఘమువారికి పలకే జేయుటకు గాను విద్యాసంఘము మొట్టి నియమింపబడు పనియు ఆంగు మహమ్మదీయ విద్యాశాఖలో దోగి యొకడు, ఒక హిందువు, ఒక భారత ప్రేమి, విద్యా శాఖ దైర్ఘ్య, ఇంగ్లాండునుండి యిద్దరు సభ్యులుగ నియమింపబడుదురని స్టేట్సును ప్రతిక బెయ్యున్నది ఈవిద్యా సంఘమునకు అధ్యక్షుడు ఇంగ్లాండునుండి వచ్చు సభ్యులలో నెల ని నియమింపబడునని నిశ్చయము గాక యిప్పటికింకను ప్రకటించలేదు. సర్ మైకేల సాక్షర లేక గాల్. హెచ్. ఎ. ఎల్. ఫీమరుగార్లలో నెలనైన యీ పనికి తగియించును. (ప్రీ. ప్రెసు.)

సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు

జనివాసభ కేగుట

ఉదకపాడులకు, మే 1:— ఇదివరకు మంత్రిగతుండిన సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు యానక్కరము జినినలో జరుగు జాతిసమితిసభకు భారతీయ ప్రతినిధివర్గములో నొకరుగ నుండురు. (ఆ. ప్రె.)

సామ్రాజ్య స్వరాజ్యము

ప్రస్తుతకర్తవ్యము

పండిత నెహ్రూగారు

సర్ ఛార్లసు రాసుగారికి జవాబు

అలహాబాద్, మే 1:— పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు స్వాజ్యపక్ష నాయకులు సర్ ఛార్లసు రాసు అల్లుడు గారికి ప్రస్తుతకర్తవ్యము పర్యవేక్షకత్వము యిట్లు గ్రాయుచున్నాడు. భారత రాజనీతిజ్ఞులతో అరి నాయు తెగముల వితవాడుల తెగమును గొప్ప వ్యత్యాసము గలదు. గణి:చాగ్గ పక్షము లన్నింటిలో సప్రదించి ఇండియా స్వతంత్రముగ నిలవగలము జేయు రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుట గాని యేదో యొకపక్షమువారిని నైనును కవిమనవై పునకు నురలుటకు యత్నించరాదు.

రాజ్యాంగవిధానము నిర్ణయించుటకు రాండుటేలింగ సమావేశమే ముఖ్యసాధన మని ఎల్ల రంగీరించిన యెదుమే. రాండుటేలింగ సభకును కన్వెన్షను పద్ధతి విచారించుటకు గల భేదమును సర్ ఛార్లసుగారు గమనింపకున్నాడు. ఆరి పండిత నెహ్రూగారు, సార్ల జన స్వాజ్యము స్వీకరించుట కెట్టి ఆక్షేపణయు లేదు. దెస్సె, కందా, టెన్సెరియా, దక్షిణ కృషికా, విర్మాడు దేశాలకు పతన ఇండియా, గూడ అట్టి వరులుతోనే యుపనిగిం. అ. గి రిండుటకెట్టి అభ్యంతము లేదని యిదివర కెన్నిసార్లు దెస్సె యింటిని. కన్వెన్షను పాలనగల డొమినియనులకువలెనే బ్రిటిషువారి సంబంధమును బయటపెడి. కాని డొమినియను స్టేటుకు కన్న ఆదియే ఉత్పన్నమైనది, మెచ్చదగ్గదని ఎన్నడను. బ్రిటిషు సంబంధ ముండవలెనా లేదా యను విషయ విషయ విషయంగా తలపా యవలసినది కాదు. ఆదియంటుచి ప్రజలు తమ తోవకు తాము భావి యభివృద్ధికి పాటుబడునట్లు తోడ్పడుటయే వాకర్తవ్య మని నే నెరుంగుదును. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెస్ నాయకులపై కేసు ఎత్తివేయబడినది

లాహోరు, మే 1:— లాహోరు నగరమునకు నైనును కమిషనరు వచ్చినప్పుడు ప్రజలను తెచ్చుకొట్టి దొడ్డు చేయించివారన్న నేరారోపం దాల్చు సభ్యులు యిద్దరు కాంగ్రెసు నాయకులపై ఆరోపింపబడెను. ఈ చార్జీయందు ప్రధానోద్వాది యగు లాలా లాల్ మోహగారికి నేస్తులగు కాంగ్రెస్ నాయకులకు, అన్వేషకసమాధాన మేర్పడినది కనుక పోలీసువారు ఈచార్జీని ఎత్తివేసికొందు మని కోర్టువారి ఎదుట చెప్పిరి. కోర్టువారు ఈచార్జీని ఎత్తివేసికొనుట కనుజ్జ నిచ్చిరి. ముద్దాయిగు కాంగ్రెసునాయకు లందఱు వందేమాతరం అను కేకలతో కోర్టు ప్రతిధ్వనించునట్లు చేసివెడలిపోయిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

సింహా ప్రభువుగారి మరణశాసనము

కలకత్తా, మే నెల 1 తేది. సింహా ప్రభువుగారు చనిపోవునప్పటికి ఒకకోటియైదువేలకు అస్త్రీకలదు. ఇది అంతము వా రుట్టిదేన్నట్లెట్ల సంపాదించినదే తిరువాతకరు గగర్మమెంటు అధికాగవదపులకు వం దిగిడి. చిన ద్రవ్యముగోనినాన యేమి యును చేయలేదు. పెద్దకొడుగినికి 50 లక్షలును, చిన్నకొడుగి లిద్దరికిని చెరియొక 20 లక్షలును ఇచ్చిరి. భార్యకు నెల 1 కి నాలుగువేలు అలబెచ్చి ఏర్పాటు చేసిరి. ఒకలక్షరూపాయలు దానాధర్మ కలకరిం ద నిచ్చిరి.

బాల్యవివాహములకు ప్రభుత్వనిషేధము కూడదు

కంభకోట, మే నెల 1. తేది. తంజావూరులో హిందూసమ జమింకటి ఏర్పడి, బాల్యవివాహానిషేధ కాసనములేని యు. పనికిరానిని ఖండించుచు ప్రచారము చేయుచున్నది. ఈ సమాజములో శ్రీరామకోటి మతముయొక్క ఏవంటును కప్పు స్యామయ్యగారు ప్రకటన గ్రామములకుగూడ బోయి ప్రచారము చేయుచున్నాడు. పాపముచూచు మత సంబంధమైన వివాహములనుమో. జోక్యము కుంకజేకొన గూడదనియూ, ఈ కాసనము లమలులోనికి రాకూడదనియూ, వై నురాయిగారికి విన్నవించుటకు యి ఈసమాజమువారు నిష్కామగూడ పోకలంచు యున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

పాకీవానిపై నేరారోపణ

లాహోరు, మే నెల 1 తేది:— లాహోరులో పాకీసు వారు దొంగతనపు నేరముసంబంధమున నొకపాకీవాని యిట్లు సాదాచేయుచుండగా గుడ్డలములో నొకవిస్త్రము దొరికినది. ఆసంగరపు మేజిస్ట్రేటుగారు ఆపాకీవానిపై ఆరమ్ము అట్టులో 20 నెక్స్ ప్రకారము, లై సెన్సులేనిదే కిస్త్రులును దగలు ఉండుకొన్నందుకు ఆరనిమిదనేరారోపణమొనర్పిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

దేవస్థానపు బోర్డు

ఈనాం స్టేటుమెంట్లు-ఈనాం రిజిస్టరు

స్థితి-ములు

హక్కుదార్లు నే స్టేటుమెంట్లు దీనిని వలసిన దని యు, తదితరలవలన దీనిని గూడవనియు ఈ సందర్భమున యొక్క నిబంధనలు తెల్పుచున్నవి. అందుచేతనే ఈనాం కమిటీవారి, యుక్తవయస్సు లెక్క దాఖలా ప్రకారము యవ్వలై హక్కుదార్లు జేరియుండిరో యట్టివారిని నే స్టేటుమెంట్లను దీనిని గూడవనియున్నాడు. అర్హతల స్వాధీనభుక్తులలో నున్న భూములకు, యర్హతలే హక్కుదార్లు జేరియుండుట చేతన, స్వామివారు హక్కుదార్లు జేరినందుచేతన, ప్రస్తీలను వదలి యర్హతలను స్టేటుమెంట్లను దీనిని గూడవనియున్నాడు. ఎవ్వలైతే స్వామివారు హక్కుదార్లు జేరియుండిరో యర్హతల ప్రస్తీలను స్టేటుమెంట్లను దీనిని గూడవనియున్నాడు. అట్టివారి యర్హతలను స్టేటుమెంట్లను దీనిని గూడవనియున్నాడు. ప్రస్తీలను వదలి యర్హతలను స్టేటుమెంట్లను దీనిని గూడవనియున్నాడు. నే హక్కుదార్లు యర్హతలేయని స్పష్టమౌచున్నది. స్టేటుమెంట్ల యొక్క ప్రయోజనముల హెచ్చించుట ఈనాం దార్లు శ్రీ-స్వామివారు యర్హతలు-వ్రాయించిన స్టేటుమెంట్లను స్పష్టముగా వ్రాయబడియున్నది హక్కుదార్లుగానివారలను ఈనాం దార్లుగా వ్రాయరు. అట్లుగా వ్రాయుట కవకాశములను లేవు ఈనాం దార్లు యర్హతల వ్రాయించుటయే, హక్కుదార్లు యర్హతలను ప్రబలిదర్శనము 18 వ కలము ఈనాం దార్లు వద్ద నుండు దస్తావేజుల వివరములను జేరియుజేయుచున్నది. అర్హతలలో కొందరు దస్తావేజులను దాఖలుచేసి నున్న కొందరు, ప్రస్తుతము హాజరుచేయవలసిన జెప్పియున్నట్లు, కొందరు పరకురాను ప్రీతియే పోయినవని జెప్పియున్నట్లు వ్రాయబడి యున్నవి. హక్కుదార్లు అర్హతలేయని జెప్పుటకు ఇది, మరి కొన్ని నిదర్శనలై యున్నవి. అనుభవభూక్తులను మొట్టమొదటి నుండియు నేటివరకు యర్హతలే యే హక్కుల లోక విధితమే యున్నది. గాదనువారు ఉండరు. ఒక వేళ యున్నవయ్యెవరిని విశ్వసనీయమైన విశ్వసనీయత. లెక్కదాఖలా ప్రకారమున, యనుభవ దాఖలా ప్రకారమున స్టేటుమెంట్లలోని యర్హతలను పరిగా యున్నవని ప్రతిస్టేటుమెంట్లను కరదాలు పరిపై వేళియున్నాడు. స్టేటుమెంట్లలో వ్రాసిన పంక్తుల వాస్తవమనియు, మేమెరుగుదుమనియు, వక్రమైనవని గొందరు సాక్ష్య పంక్తులను గూడా జేరియున్నాడు. హక్కుదార్లు, అనుభవదార్లు ను యర్హతలేయని బలపరచుచు, ఇవి సాక్ష్యములగా యుండియున్నవి. స్టేటుమెంట్లలో వ్రాసినట్టి నిదర్శనగా యెచ్చునైనను యేమైనను వ్రాసియున్నయెడల, నది పొరపాటులనియు లేదా తప్పులనియు వక్రమైనవని మత్రముననున్నది. అవి యర్హతల హక్కులను భంగపరచులేవు. ఈనామలు లభ్యమైన వివరములను, వరకులను, 6 వ కలము దెలుపుచున్నది. ప్రతిస్టేటుమెంట్లలోని యా 6 వ కలములో భూవిధిపై వేద్యముననియును, లేదా, నిత్యవై వేద్య దీపారాధననియును, వరకుల వ్రాయబడియున్నది. ఇంతకు మించి వరకులు లేనేలేవు. భూవిధిపై వేద్యముననియును మరల మరల వ్రాస్తూ వారు 1921 వ సంవత్సరపు 166 వ సంవత్సరములో (That in cases where the object of grann was stated to be Dupa Deepa Naivediyam' which means and includes the Remuneration of archaka subject to the performance of archakam service that the archaka was entitled to enjop the surplus income over and above the costs of the daily worship and he was not found to etililise the same for other purposes. ఎవ్వలైతే భూవిధిపై వేద్యమునగాను యచ్చియున్నాడు జీవించియుండునో యట్టి దానిలో యర్హతలను నాకరీతగు యర్హతలను జేరినవలయును, నిత్యపూజకు ఖర్చుల పోను మిగిలినవంతయు యనుభవించుటకు యర్హతలను యుద్ధదనియు మిగతాను యితరకార్యములకు వుపయోగపరచ యర్హతలను బాధ్యుడుగానుండునట్టియై నున్నాడు యేవరేనిదనుగా దలచినను నిత్యపూజకు ఖర్చుల పోను మిగిలినవంతయు యర్హతలే యనుభవించవలసి దరరా వాస్తవతల యొక్క-జీవితమైయున్నది. అగుననిధాంతమున బట్టియేమి ఆ సూచనముగా జరుగుతూ వచ్చుచున్న యాచారమును ఇనాం రిజిస్టరు యనునది స్టేటుమెంట్లను జేరియుండు జేరినవలగాని యేయంతములో జూచినను యారెడికిని పొందునయేలేదు. వీటిలోనుండు యవకతలను మెరుగైతే. గనుకనే మదగాను హైకోర్టువారు పూర్వధారము లున్నయెడల వీటిని యాచారముగ దీనిని గూడవ చాలాకేసులలో తీర్చిదిద్దినట్లున్నాడు. ఈనామలు యేవరేనిదని జేరియున్నది 2 వ కలములో వ్రాయబడియున్నది. (general class to wich inam be

చంద్రికలు ఆ జీర్ణవ్యాధిలకు నిరసా య కరమగును

"FIFTEEN POINTS FOR MOTHERS."

That is the name of the invaluable book-let given free with every bottle Woodward's 'Gripe Water.' the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children.

Here is one of the points "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Woodward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

WOODWARD'S 'Gripe Water'

KEEPS BABY WELL

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist, 79-87, Fortoss Road, London N. W. 5.

ఉదాహరణ ౧ వాటర్ (కలియంబు నుండ తగినది.

దీనితో కూడ తల్లులు నిల్లలను పంపించు విధములయు వాడుకదిన పుస్తకము ఉచితముగా పంపబడును. 4489

శ్రీహరి కళా హం బ్రహ్మ కళా నాడ వారివద్ద నుండును.

long) దాదాపు రిజిస్టరు యన్నింటిలోను దేవాదాయ మనియే వ్రాసియుండును. దేవాదాయముని వ్రాసియుండుట, దేవాదాయపు భూములను నందుకుగాను గడుతుంది బోర్డువారి వాదన. అట్లుగా వాదించుట, బోర్డువారిది తప్పనియే నావనది. ఎందుచేత ననగా దేవాదాయమునియు, ధర్మాదాయమునియు, నాకరీయనియు, వైరాతియనియు, దళబంధునియు, ఈనామలు వివరతగతులగా యుండియున్నవి. దేవాలయపు ప్రద్యోగక్షులకు, నాకర్లకు, దేవాలయములకు, యచ్చిన ఈనామలన్నియు దేవాదాయమే తరగతి యై యున్నవి. చెరువులకు, బావులకు, సర్రములకు, వనములకు, కట్టడములకును యచ్చిన ఈనామలన్నియు ధర్మాదాయమే తరగతి యై యున్నవి. చాకలి, మంగలి, వడ్రంగి మొదలగు గ్రామనాకర్లకు యచ్చిన ఈనామలన్నియు నాకరీయనే తరగతి యై యున్నవి. ఈ విధముగానే మిగతాతరగతులకు గూడా కొన్ని ఈనామలు వచ్చుచున్నవి. గనుక దేవాదాయముని వ్రాసియుండుట ఈనామ తరగతుల నిర్ణయము కొరకేగాని, దేవాలయపు భూముల గురుకు కొరకుగాదు. అర్హతలేయని దేవాలయపు ప్రద్యోగక్షులకు, నాకర్లకు, వారివారి పేర్లతో యచ్చియున్న ఈనామలుగూడా, దేవాదాయముగానే వ్రాసియుండుట ఇందుచే, దేవాదాయముని వ్రాసియుండుట దేవాలయపు భూములగురుకు కొరకు గాదని స్పష్టమగుచు వున్నది. ఈనామలు వివరములను, నాకరీయమైనయెడల, నాకరీ జరుగుతూ యున్నదాయనియును, చెరువుల వగైరాలైనయెడల, అవి మంచి స్థితిలో వుంచబడియున్నవా యనియును, 6 వ కలము దెలుపుచున్నది. (Description of inam, if for service. It is to be stated whether the service is continued, if for tanks etc., whether they are efficiently kept up) మూచితంతవరకు రిజిస్టరు యన్నింటిలోనూ, ఈ 6 వ కలములో (For the daily worship of the idol worship is performed or for daily offerings to the deity, service is performed) దేవుని నిత్యపూజకొరకు, పూజ జరుగుతూ వున్నదనియును, లేదా దేవుని నిత్యవై వేద్యమునకు, నాకరీ జరుగుతూ వున్నదనియును, వ్రాయబడి యున్నది. పూజ జరుగుతూ వున్నదనియు, నాకరీ జరుగుతూ వున్నదనియు వ్రాసియుండుట, హెచ్చించుట జేవబడియున్న నాకరీ యను దానికే సమాధానమై యున్నది. గనుక నాకరీగాను పుట్టబడిన ఈనామలేయని ధృవపరచుతూ యున్నది. 10-2-22 వ కలములలో నుండు హంకేములు బలపరచుచూ యున్నవి. ఈనామగావుండుట మంతవరకో యూనివరములను 10-వ కలము దెలుపుచున్నది. (Hereditary unconditional for life only or two or more lines) దాదాపు రిజిస్టరు యన్నింటిలోనూ, నాకరీ జరుగుచూ యున్నది.

వరకు నిష్పత్తుకు వ్రాయబడియున్నది. (To be so long as the service is performed) దీర్ఘకాలిక కలెక్టరు యొక్క యభిప్రాయమును శిఫార్సు వగైరాలను 21-వ కలము దెలుపుచున్నది. (Remarks an abstract of Government order in any case of lapse already reported must be entered in this column) నాకరీ జరుగుతూ యున్నంతవరకు భూమిపరచవలసిదని శిఫార్సులను జేర్చుచున్నాడు. (To be confirmed and continued so long as the service is regularly performed) 21-వ కలము కమిషనరుగారి ప్రెసలాయటి పుత్రర్థలను దెలుపుచున్నది. (Decision of inam Commissioner or his Assistant) దీర్ఘకాలిక కలెక్టరు శిఫార్సుల ప్రకారము. (Confirmed) భూమిపరచియున్నాడు. గనుక నాకరీగాను పుట్టబడిన ఈనామలే యని స్పష్టమైనది. ఇక హక్కుదార్లు ఎవరెడి మిమాంసయే మిగిలియున్నది. 16 మొదలు 20 వరకు యుండు కలములయొక్క ప్రయోజనము హెచ్చించు హక్కుదార్లును దెలుపుచున్నది. (Particulars regarding Present owners etc.) ఈ కలములలో యర్హతల ప్రస్తావనబడి యున్నవి. గనుక హక్కుదార్లు యర్హతలే యని జేరినది పరివర్తనసానము. అర్హతల నాకరీని జేయుటగాను యర్హతలను యచ్చిన యర్హతల తాలూకు ఈనామలే యని జేరినది. అయితే ఈనాం స్టేటుమెంట్లలోను, రిజిస్టరులోను కొన్ని కలములలో దేవుని పేర్లుగూడా యున్నవాయని, పాకమునోములు ప్రశ్నింపవచ్చును. అర్హతల భూములు దేవుని పేర్లతోనుండుట ఆగమ శాస్త్రబద్ధము. ఈ విషయ ఏప్రిలు 7-వ తేదీ, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కలెక్షరుగారు, బోర్డువారి రాజీ ప్రయత్నములు, యుద్ధ హెచ్చించుటో కల్పదినవ్యాసమున విశేషపడగలదు. ఈలాటిస్థితిలో బోర్డువారు, ఈనాం రిజిస్టరులోనూ, స్టేటుమెంట్లలోనూ, యర్హతలకే యనుకులముగా నున్న యంతములకు వివరతార్థములను గావించుచూ కేడ్రోవలసినయింప, యర్హతలభూములు దేవాలయపుభూములగా నిర్ణయించుచూ, అక్రమపరిపాలనయనెడి నేరారోపణను యారోపించుచూ స్థితిములను తేలించుచున్నాడు. ఒక్కేకేసులోనైనను, నింతవరకు అర్హతలను పూర్తిగా దీక్షేణమును చేసుకొనిచ్చినవయగాని అర్హతలతరపున సాక్షులను విచారింది వారుగాని, యర్హతలపట్ల దస్తావేజులను దాఖలు చేసుకొనినవారుగాని గారు. అయితే విచారణమును ములందుమాత్రము యేయ్యకవచ్చునైనను దానుజేప్పుకొనునది వివరపరిపరగోదిన, యర్హతలవిషయమంతయు బోర్డువారి యధికారకే తెలుసునని జేప్పెదలేగాని తెలిసిమాత్రముకేట్లుకనుగ, రాజీబదనాలేదాయని తెలియచుచూ అదలనుమాత్రము పుట్టిందెదరు. అర్హతలమొరల యర్హతలదనునై నది.

Agents: **P. HOLT & Co., Ltd.**
P. O. BOX 237 3433
MADRAS.

రోగులను చదువునకు పిలువిన బాలుకాదుగాని
 రోగులక్షణములను తెలుపుదు. రోగస్వభావము
 పుట్టుకొనవలసిన మందులను మగ రాలు విషముగ
 ప్రతిచుగ వ్రాసి వ్రాసవలయు. (సం 2)
 డాక్టరు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తి గారు వ్రాసిన పాదపాద.